

Jaarverslag

2023

Vervangingsfonds

Inhoud

1 Bestuursverslag 5

Voorwoord	6
Wettelijke taak en beleidsdoelstellingen	10
Toekomst van het fonds	10
Verslag	11
Interne beheersing	15
Diverse onderdelen bedrijfsvoering	20
Het bestuur en auditcommissie	21
Financieel	23
Financiële en niet-financiële prestatie-indicatoren	26

2 Jaarrekening 29

Toelichting behorende tot de jaarrekening 2023	33
Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling	33
Toelichting op de Balans per 31 december 2023	44
Financiële instrumenten	50
Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen	51
Toelichting op de Staat van Baten en Lasten over 2023	52
Financiële rechtmatigheid	56
Wet normering topinkomens	58

3 Overige gegevens 67

Statutaire bestemming van het resultaat	68
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	68

Bestuurs- verslag

Voorwoord

Hoewel de arbeidsmarkt in verschillende sectoren afkoelt, lijken de problemen in het onderwijs zich te verbreden. Verwacht wordt dat het lerarentekort de komende jaren verder toeneemt, terwijl het verzuim onder medewerkers in het PO hoog blijft. Daarnaast dalen de leerprestaties in taal en rekenen en neemt de kansenongelijkheid toe. Des te belangrijker dat krachten binnen én buiten de sector worden gebundeld om met deze uitdagingen aan de slag te gaan. De vorming van onderwijsregio's is een initiatief dat deze beweging ondersteunt. VfPf is in samenwerking met adviesbureau Van den Bunt en de Realisatie-Eenheid bezig om de dienstverlening waar nodig aan te passen aan de nieuwe ontwikkeling.

Algemeen

VfPf is zich ervan bewust dat het beste onderwijs tot stand komt binnen gezonde, sterke schoolorganisaties. Dat is waar VfPf in gelooft en waar we ons sterk voor maken. We begeleiden bestuurders, schoolleiders en leerkrachten bij het ontwikkelen van hun organisatie. Scholen waar het werkplezier hoog is en de uitstroom en het verzuim laag kunnen zich immers makkelijker richten op de kerntaak: het verzorgen van de beste lessen voor de kinderen. VfPf beschikt over unieke kennis en cijfers van verzuim en werkloosheid, zowel op landelijk niveau, als regionaal en per bestuur. Analyses en rapportages van VfPf geven besturen inzicht in hoe ze ervoor staan en welke stappen noodzakelijk zijn.

Ziekteverzuim

Het verzuimcijfer binnen de sector blijft onverminderd hoog. Daarnaast is de gemiddelde ziekte-duur flink gestegen omdat er sprake is van meer langdurig zieken. Het fonds zet daarom in 2024 extra in op dienstverlening voor de aanpak en het voorkomen van (langdurig) verzuim. Dit kan een aanzienlijke bijdrage leveren aan het verminderen van het lerarentekort op relatief korte termijn.

Eigen risicodragerschap

In 2023 hebben 31 schoolbesturen gekozen voor het volledig eigen risicodragerschap. Door fusies/samenvoegingen van schoolbesturen is het totaal aantal volledig eigenrisicodragers 579 schoolbesturen in 2023. Daarnaast hebben in totaal 9 schoolbesturen gekozen voor een financiële variant, waarmee zij binnen het eigenrisicodragerschap nog wel een deel van hun financiële risico afdekken. De mutaties zijn iets hoger dan voorzien in de begroting, het effect is echter gering omdat het uitsluitend kleine schoolbesturen betreft. 292 schoolbesturen zijn volledig aangesloten.

Kosten en premie

In het primair onderwijs is dit jaar een cao-loonsverhoging doorgevoerd, waarbij de salarissen vanaf 1 juli met 10% zijn verhoogd. Hiertegenover staat echter een gelijke stijging in de vervangingskosten, die op de salarissen zijn gebaseerd. De door het fonds vergoede vervangingskosten dalen in 2023, voornamelijk doordat steeds minder besturen zijn aangesloten bij het fonds en de moeite die besturen hebben met het vinden van lesbevoegde vervangers door het lerarentekort. Omdat de krimp van het fonds doorzet in 2024 is er de noodzaak een kleine premieverhoging door te voeren om de kosten van het fonds te kunnen dekken.

Tot slot

Samen met de sector zetten we de komende jaren in op behoud van medewerkers, duurzame inzetbaarheid en ondersteunen we bij de noodzakelijke flexibilisering van het onderwijs. Dit doen we met onze expertise en ervaring van binnen én buiten het onderwijsveld. VfPf legt verbindingen en deelt haar ervaringen en inzichten in wat écht werkt. Met individuele schoolbesturen, maar ook met de sector.

GEKE FABER

Voorzitter

Het beste onderwijs voor kinderen komt tot stand binnen gezonde, sterke schoolorganisaties.”

Wettelijke taak en beleidsdoelstellingen

Het Vervangingsfonds heeft sinds 1992 de wettelijke taak schoolbesturen in het primair onderwijs financiële waarborgen te bieden voor de kosten van vervanging bij afwezigheid van personeel.

Met de inwerkingtreding van de Wet beëindiging Vervangingsfonds en modernisering Participatiefonds per 1 augustus 2022, is de BGZ-dienstverlening als wettelijke taak overgeheveld naar het Participatiefonds. Dit sluit aan bij de wens van sociale partners om de opgebouwde expertise en instrumenten die onderdeel zijn van de BGZ-taak te behouden. Per 1 januari 2023 zijn de activiteiten ook administratief overgeheveld van het Vervangingsfonds naar het Participatiefonds.

De beleidsdoelstellingen van het Vervangingsfonds (Vf) zijn vanaf die datum primair gericht op het financieel in staat stellen van schoolbesturen, om in noodzakelijke vervanging te voorzien.

In bovengenoemde wet is ook bepaald, dat de wettelijke verplichte aansluiting bij het Vf op termijn komt te vervallen. Het moment waarop dit zal plaatsvinden is daarbij niet bepaald.

Toekomst van het fonds

Het moment waarop de wettelijk verplichte aansluiting bij het Vervangingsfonds komt te vervallen, is mede afhankelijk van de maatregelen die worden ingesteld om de risico's voor schoolbesturen te matigen bij beëindiging van de mogelijkheid om vervangingskosten te kunnen declareren bij het Vervangingsfonds. In de eerste helft van 2023 heeft het Vervangingsfonds het Klantonderzoek Vervangingsbehoefte laten uitvoeren. Het doel was om zo een beter beeld te krijgen van de risico's, vervangingsbehoeften en beweegredenen van schoolbesturen om onder de reguliere bekostiging van het Vervangingsfonds te blijven of eigenrisicodragers te worden. De resultaten van dit klantonderzoek hebben als leidraad gediend voor de verdere gesprekken met het Ministerie van OCW over de afbouw en uiteindelijke opheffing van het Vf.

Om de schoolbesturen voor te bereiden op een toekomst zonder Vervangingsfonds, is eind 2023 begonnen met het opstellen van een ondersteuningsplan. Verdere gesprekken over de inhoud en uitwerking van dit plan zullen begin 2024 worden voortgezet.

Het bestuur heeft een strategisch meerjarenbeleidsplan vastgesteld dat het schoolbesturen ondersteunt in het traject op weg naar een toekomst zonder aansluiting bij het Vervangingsfonds. De ondersteuning wordt uitgevoerd door de regiocoördinatoren en adviseurs. De maatwerk-dienstverlening op regionaal niveau waarborgt een betere integratie en afstemming met het preventieve beleid van het Participatiefonds (Pf). De BGZ-taken sluiten naadloos aan op de doelstellingen van het Pf en daarmee op het terugdringen van het lerarentekort.

Verslag

Algemeen en leeswijzer

In het jaarverslag worden de voornaamste activiteiten van het Vervangingsfonds in het verslagjaar 2023 beschreven. De wettelijke kerntaken, het financieren en verevenen van de kosten van vervanging van door ziekte afwezig personeel, vormen de kern van deze activiteiten.

Naast de financiering van de vervangingskosten, waarvoor premie wordt geheven, wordt ook kort ingegaan op het reglement van het Vf waarin de voorwaarden voor vergoeding van vervangingskosten staan beschreven. De visie en aanpak van het fonds wordt beschreven evenals de in 2023 uitgevoerde activiteiten.

Dit hoofdstuk wordt afgesloten met een paragraaf over de interne beheersing waarin onder meer ingegaan wordt op gegevensbeveiliging en risicomanagement. Ook is de samenstelling van bestuur en bestuurlijke commissies in dit hoofdstuk vermeld evenals het aantal in het verslagjaar ingediende bezwaarschriften. Tot slot zijn de voornaamste financiële kengetallen en indicatoren opgenomen. De jaarrekening volgt in hoofdstuk 2.

Financiering van de vervangingskosten

Het Vervangingsfonds heft een premie bij de schoolbesturen voor de financiering van de vervangingskosten die ten laste van het fonds komen. Schoolbesturen kunnen de keuze maken het risico van vervangingskosten geheel of gedeeltelijk zelf te dragen. Bij de keuze voor geheel eigenrisicodragers wordt er een collectiviteitspremie in rekening gebracht, welke meebeweegt met de premie voor aangesloten schoolbesturen. Bij gedeeltelijk eigenrisicodragers heeft een schoolbestuur de keuze uit 4 financiële varianten, te weten:

1. Eigen risicovariant van 2 maal de werktijdfactor
2. Eigen risicovariant van 6 maal de werktijdfactor
3. Stoploss variant met een eigen risico in vaste bedragen van 80%
4. Stoploss variant met een eigen risico in vaste bedragen van 100%

Het Vervangingsfonds stelt een kostendekkende premie vast. Niet ieder personeelslid is verplicht aangesloten bij het Vf. Voor personeel dat niet onder de verplichte aansluiting valt, bestaat onder voorwaarden de mogelijkheid tot vrijwillige aansluiting.

De maandelijks verschuldigde premie wordt door het Vervangingsfonds berekend op basis van de gegevens die via salarisverwerkers worden aangeleverd. Alle schoolbesturen hebben een compliance verklaring afgegeven inzake de betrouwbaarheid (volledig en juist) van de aangeleverde gegevens. Het schoolbestuur ontvangt via de online Mijn Vf omgeving de opgave van de verschuldigde premie.

Het totaal aan verschuldigde premies van een bestuur wordt vastgelegd in de financiële administratie. Vanuit deze administratie volgt het Vervangingsfonds of een bestuur de premie ook daadwerkelijk heeft afgedragen (debiteurenbeheer).

De premieopbrengsten laten de volgende ontwikkeling zien:

Bedragen * € 1.000	2023	2022
Premieopbrengsten	38.662	52.606

De premieopbrengsten zijn ten opzichte van 2022 gedaald met 26,3% (- € 13,9 mln.).

De daling van de premieopbrengsten is onder te verdelen naar:

a) Effect nieuwe besturen eigen risicodragers	- 19,4%	(- € 10,2 mln.)
b) Aanpassing premiepercentage	- 21,1%	(- € 11,1 mln.)
c) Effect groei fte + cao	+ 7,3%	(+ € 3,8 mln.)
d) Overige effecten	+ 6,8%	(+ 3,6 mln.)

- Ad. a)** Per 1 januari 2023 zijn er 40 besturen van aansluiting veranderd. Van de 40 zijn er 5 schoolbesturen die in 2022 een financiële variant hadden zijn volledig eigen risicodragers geworden. Er zijn 10 schoolbesturen die van een volledige aansluiting een financiële variant gaan afnemen. Door fusies/samenvoegingen van schoolbesturen is het totaal aantal besturen met een volledig eigen risicodragerschap 579 schoolbesturen in 2023.
- Ad. b)** Het reguliere premiepercentage is gedaald van 6,0% in 2022 naar 4,5% in 2023. Voor de financiële varianten is het percentage ook met enkele tienden van procenten gedaald.
- Ad. c)** Per 1 juli 2023 is een cao-verhoging van 10% doorgevoerd, daarnaast is er een stijging in fte geweest in de sector van ongeveer 0,05%.
- Ad. d)** Dit betreft diverse effecten, waaronder de mutatie in de premiedifferentiatie, die lager is dan voorgaand jaar (4,2 mln.).

Premiedifferentiatie bonus-malus

Op grond van paragraaf 3.2 van het reglement Vf vindt er jaarlijks een berekening plaats met betrekking tot de bonus-malus regeling. Afrekening vindt plaats voor 15 oktober van het jaar opvolgend. In aanmerking voor de bonus-malus regelingen komen de schoolbesturen die geen eigenrisicodragers zijn. Het bestuur stelt per kalenderjaar de bandbreedte voor de bonus-malus verhouding vast. Deze bandbreedte heeft een ondergrens en een bovengrens die beide worden uitgedrukt in een verhoudingsgetal. De regeling is als volgt opgebouwd:

Berekening bonus-malus:

1. Berekenen bandbreedte: bedrag ontvangen vervangingskosten/ bedrag betaalde premies
2. Onderkant bandbreedte is bepaald op 1,0; bovenkant bandbreedte is bepaald op 1,1
3. Indien bandbreedte < 1,0 ontvangt BG een bonus (percentage = 30%)
4. Indien bandbreedte > 1,1 betaalt BG een malus (percentage = 50%)

In totaal komen 187 besturen in aanmerking voor premie-restitutie (2022: 261) tot een totaalbedrag van € 2,4 mln. (2022: € 4,9 mln.). Tegenover de restitutie staat dat 77 besturen een toeslag zijn verschuldigd (2022: 53) tot een totaalbedrag van € 2,2 mln. (2022: € 0,8 mln.).

Voor 18 besturen geldt dat men noch een toeslag is verschuldigd, noch in aanmerking komt voor premie-restitutie (2022: 11). Per saldo is er sprake van een nettoresultaat van € 0,2 mln. negatief over het jaar 2023 (2022: € 4,1 mln. negatief) voor het Vervangingsfonds. Zie ook sectie [10] Premieopbrengsten in de jaarrekening.

Verloop in aansluitvormen

Om het scholenveld voor te bereiden op het eigenrisicodragerschap is er in 2023 weer actief bij de besturen geadviseerd. Bij 73 besturen is een financiële analyse gedaan en aanvullende ondersteuning geboden bij het uitvoeren van een actieplan. We zien dit aantal jaarlijks teruglopen doordat er steeds minder schoolbesturen nog zijn aangesloten bij het Vervangingsfonds.

Soort ERD-schap	Aantal besturen 2023
ERD volledig	579
ERD 2 maal werktijdfactor p/w	22
ERD 6 maal werktijdfactor p/w	26
ERD stop-loss 100%	20
ERD stop-loss 80%	11
Totaal aantal ERD-besturen	658

Reglement Vervangingsfonds

Het bestuur van het Vervangingsfonds stelt voor schoolbesturen in het primair onderwijs een reglement vast waarin de voorwaarden in het kader van vervangingsdeclaraties zijn vastgelegd.

In 2023 hebben de volgende wijzigingen van het Reglement Vf plaatsgevonden:

Compliance-verklaring

Tot en met 2022 had een schoolbestuur tot en met 31 januari de tijd om de compliance-verklaring in te dienen. Vanaf 2023 is deze termijn verruimd naar 1 maart.

Normbekostiging CAO Bestuurders

Voor personeelsleden die vallen onder de CAO Bestuurders Funderend Onderwijs geldt, dat vervanging van deze personeelsleden altijd conform de hoogste normklasse 5 wordt bekostigd. Deze wijziging was noodzakelijk in verband met een wijziging van de salarisklassen voor personeelsleden die vallen onder de reikwijdte van deze cao. Hierdoor was het niet langer meer mogelijk om de juiste normklassen voor deze personeelsleden te vinden. Omdat in de praktijk (op enkele uitzonderingen na) de betrokken bestuurders altijd conform normklasse 5 worden bekostigd, is gekozen om standaard deze normklasse voor de betrokken bestuurders te hanteren.

Uniforme maximum malus

Bij de jaarafrekening bonus-malus kunnen schoolbesturen een malus opgelegd krijgen, wanneer er boven een bepaalde grens aan vervangingsdeclaraties zijn ontvangen. Deze malus is aan een maximum verbonden, waarbij een onderscheid werd gemaakt tussen kleine en grote schoolbesturen. Dit onderscheid is gewijzigd in één uniforme maximum malus van 1,5 voor alle schoolbesturen.

Indienings- en correctietermijn poolinzet verantwoording

De indienings- en correctietermijn voor poolinzet verantwoordingen is gewijzigd 3 maanden, te rekenen vanaf de dag waarop het Vervangingsfonds het verzoek tot het indienen van de inzetverantwoording kenbaar heeft gemaakt, naar de maandverwerking van september van het jaar, volgend op het jaar waarop de inzetverantwoording betrekking heeft.

Uitbreiding mandaatbesluit met artikel 29

De bevoegdheid van artikel 29 om af te wijken van het reglement is conform dit artikel exclusief voorbehouden aan het bestuur. Dit betekende echter dat allerlei verschillende casussen aan het bestuur moest worden voorgelegd en dat er veel tijd verloren ging voor de klant, nu het bestuur slechts op een beperkt aantal momenten per jaar vergadert. Daarom is besloten om deze bevoegdheid te mandateren aan de Manager Klanten van het bestuursbureau. Hiermee wordt de besluitvorming versneld en vervolgens ter kennisgeving aan het bestuur voorgelegd.

Aanpassing normbedragen i.v.m. loonstijging CAO PO

In verband met de nieuwe CAO PO, is de hieraan gerelateerde loonstijging verwerkt in de normtabellen van het reglement.

Verder is in 2023 samen met Netcompany en WWplus doorgewerkt aan het portaal Mijn Vf, om verschillende performance verbeteringen door te voeren. De in 2022 in Mijn Vf ingebouwde enquête is inmiddels een aantal keer ingevuld. Via een aparte werkgroep ten behoeve van de klantreis en klanttevredenheid, is in 2023 gekeken hoe onder meer Mijn Vf kan worden verbeterd en hoe de ontvangen feedback zo goed mogelijk kan worden verwerkt. Dit proces zal in 2024 worden voortgezet.

Interne beheersing

Algemeen

In 2019 zijn werkafspraken (kenmerk: 16638405) tussen het Vervangingsfonds en het ministerie van OCW afgesloten. Deze werkafspraken zijn ook van toepassing verklaard op het jaarverslag en de jaarrekening 2023. De hierin opgenomen bepalingen benoemen een aantal rapportage items die het fonds aan het ministerie van OCW dient te rapporteren, zodat het ministerie haar toezichthoudende rol kan vervullen.

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het BW, de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT) en de werkafspraken inclusief bijlagen tussen de stichting en het ministerie van OCW (kenmerk: 16638405). Op de controle door de accountant is het Accountantscontroleprotocol Vervangingsfonds van toepassing.

Bescherming persoonsgegevens (Privacy) en informatiebeveiliging (Security)

Sinds medio 2022 heeft het Vf de ISO27001-certificering van het informatie- en securitymanagementsysteem van het Vervangingsfonds/Participatiefonds (VfPf). De essentie van deze internationale norm is dat er een cyclische aanpak wordt ingericht met steeds terugkerende handelingen. Het doel hiervan is om de primaire processen van VfPf blijvend en aantoonbaar in control te houden op het gebied van Security en om deze steeds weer te verbeteren. Ook in 2023 heeft VfPf de processen die onder de ISO27001-certificering vallen, herijkt en voorzien van interne audits. Dit met als doel om het gebruik en de omgang met de (persoons) gegevens binnen die processen te versterken en de risico's tot een acceptabel niveau te brengen. Het resultaat ervan was dat VfPf is voorgedragen voor continuering van de behaalde ISO27001-certificering.

Binnen het bestaande managementsysteem wordt de controle op de bescherming van persoonsgegevens (privacy) meegenomen, zodat Privacy & Security allebei geborgd is; in het geval van VfPf zijn deze onlosmakelijk met elkaar verbonden. Dit alles doen we omdat de stakeholders van VfPf dat van ons verwachten vanuit onze zorgplicht, maar ook vanwege de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Ook het BIO-normenkader (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) speelt hierbij een rol en wordt in de aanpak meegenomen.

Risicomanagement

Risicomanagement is een integraal onderdeel van de governance van onze organisatie. Het draagt bij aan het realiseren van de doelstellingen door het tijdig identificeren van risico's en het bepalen van een passende strategie om er mee om te gaan. Niet alle risico's hoeven tot in detail te worden gemanaged, maar moeten passen binnen de risicobereidheid. Er wordt gestuurd op de opvolging van gekozen beheersmaatregelen, zodat risico's ook daadwerkelijk worden verlaagd.

Risicomangementsysteem

Het risicomanagement is ingericht volgens verschillende principes. Voor de ISAE3402 en de ISO27001 certificering hanteren wij de daarbij behorende risico kaders, voor de overige risico's analyseert het management de kans en impact. De hoogst scorende risico's worden aan een manager toebedeeld om de mitigerende maatregelen uit te voeren en het risico verder te monitoren. De risicobereidheid is gematigd. We streven ernaar om de risico's die onze doelstellingen kunnen bedreigen, proactief te identificeren en te beheersen.

Operationele risico's en beheersmaatregelen zijn ondergebracht in het Internal Control Framework (in het kader van de ISAE3402 certificering). Jaarlijks wordt dit Internal Control Framework geactualiseerd en wordt de effectiviteit van de beheersmaatregelen getoetst op opzet, bestaan en werking door een externe auditor. De securitymaatregelen in het kader van de ISO27001 certificering worden op eenzelfde wijze door een externe auditor getoetst.

Frauderisicobeheersing

De beheersing van fraude is een integraal onderdeel van het risicomanagement binnen het fonds. Het fonds voert jaarlijks een risicoanalyse uit gericht op zowel de interne als externe risico's, waarbij ook aandacht is voor fraude. De belangrijkste geïdentificeerde frauderisico's zijn onttrekking van geld door onrechtmatige betalingen (zowel intern als door bijvoorbeeld identiteitsfraude of cybercrime), en frauduleuze financiële verslaggeving. Vanuit het oogpunt van compliance acht het bestuur en managementwetgeving inzake gegevensbescherming en rechtmatige besteding van middelen het meest relevant. We beperken die risico's door onze gedragscodes, de klokkenluidersregeling en specifieke procescontroles zoals functiescheiding, door het systeem opgelegde controles, screening van derde partijen en cybersecurity gerelateerde controles.

Risico's en beheersmaatregelen

Onderstaande items zijn als belangrijkste aangemerkt. Dit blijven belangrijke thema's, aangevuld met het vinden en behouden van goed personeel ('werkplezier en vakmanschap').

Strategie			
Risicogebied	Toelichting	Mogelijke impact	Maatregelen
Open Overheid	In het kader van Open OCW worden wij hier mee geconfronteerd: * Verplicht verstrekken informatie vanuit de wettelijke taak versus het respecteren van de privacy van persoonsgegevens * Druk op de organisatie deze veranderingen in wet- en regelgeving tijdig door te voeren.	* Privacy risico's voor prive personen uit de sector primair onderwijs. * Reputatieschade, claims en/of boetes * Misbruik van gegevens door derden na onrechtmatig verkregen data.	* Uitwerken beleid naar beschikbaarstellen gegevens * Toetsen beleid aan regelgeving rondom AVG en security
Digitalisering & IT	De digitalisering en IT organisatie staat stevig onder druk. Oude systemen worden vervangen door nieuwe. Systemen dienen te voldoen aan de eisen voor klantvriendelijkheid.	* Beschikbaarheid en betrouwbaarheid van IT-systemen * Ontevreden klanten die gebruik maken van onze systemen. * Druk op de organisatie en het absorptievermogen * Gevraagde recourses leggen druk op de (reguliere) beheeragenda	* Continue klantmetingen klanttevredenheid * Portfoliomanagement verder professionaliseren * Prioritering en focus op strategische projecten.
Informatiebeveiliging	Wij willen aan onze klanten aantonen dat de door hen geleverde gegevens veilig in onze systemen worden beheerd en opgeslagen	* Reputatieschade, claims en/of boetes * Misbruik van gegevens door derden na onrechtmatig verkregen data.	* Blijvende certificering ISO27001 * Security awareness trainingen bij het personeel

Operatie			
Risicogebied	Toelichting	Mogelijke impact	Maatregelen
Business continuity	Calamiteiten die zich kunnen voordoen maken dat er een plan moet liggen die de te nemen maatregelen beschrijft	* Continuïteit van de dienstverlening met gevolgen voor klanten * Reputatieschade * Financiële impact	* Business continuity plan (BCP) * Awareness hoe te handelen conform BCP bij calamiteit
Stabiele IT omgeving	De uitvoering van complexe IT programma's leidt tot veranderende eisen aan de informatievoorziening en het IT-landschap. Belangrijke eis is dat de betrouwbaarheid en performance voor onze klanten op niveau blijft	* Beschikbaarheid en betrouwbaarheid van IT-systemen * Reputatieschade, claims en/of boetes * Misbruik van gegevens door derden na onrechtmatig verkregen data.	* Impactanalyse bij changes. Uitgebreid testen van software -en systeemwijzigingen, waaronder performance en ketentests * Investerings in IT-infrastructuur en cloud oplossingen

Financiële positie & verslaggeving			
Risicogebied	Toelichting	Mogelijke impact	Maatregelen
Premie heffing	Premieheffing die leidt tot overschotten en/of tekorten maakt dat klanten geconfronteerd worden met grote fluctuaties in het premiepercentage	* Reputatieschade	* Doorontwikkeling data-analyse om toekomstige ontwikkelingen inzichtelijk te maken, waardoor een juiste premie berekening kan plaatsvinden

Compliance wet- en regelgeving			
Risicogebied	Toelichting	Mogelijke impact	Maatregelen
Veranderingen in wet- en regelgeving	De hoeveelheid veranderingen en nieuwe wet- en regelgeving vraagt veel van de implementatiekracht van de organisatie	* Reputatieschade, claims en/of boetes bij niet tijdige implementatie	* Portfoliobenadering wet- en regelgeving * Stakeholder gesprekken met Ministerie OCW

“

Voorkomen van (langdurig) verzuim kan een aanzienlijke bijdrage leveren aan het verminderen van het lerarentekort.”

Diverse onderdelen bedrijfsvoering

Regie op ICT

In 2023 is de werkplekomgeving van de VfPf medewerkers naar een volgend (hoger liggend) beveiligingsniveau gebracht. Daarnaast zijn audits bij de ICT-leveranciers op het programma gezet. In deze audits wordt onderzocht of de leverancier de gecontracteerde informatiebeveiligingseisen in de praktijk ook waarmaakt. Dit is onderdeel van de jaarlijkse controle van de ISO27001-certificering.

In samenwerking met Servicemanagement zijn de SLA's met de ICT-leveranciers verder aangescherpt en verduidelijkt. Een belangrijk resultaat hiervan is dat de onderhoudskosten in begroting helder in beeld zijn gebracht. Ook de planning van onderhoudswerkzaamheden (onder meer releases) kunnen hierdoor beter ingepland worden.

Openbaarmaking/Archiefwet

In 2023 is verdere invulling gegeven aan de Wet open overheid en de Archiefwet. De verplichte openbaarmaking via het Register van Overheidsorganisaties is geïmplementeerd en in het kader van de actieve openbaarmaking zijn ruim 50 soorten documenten toegevoegd aan de website VfPf. Naar aanleiding van de Archiefwet zijn de archieven van VfPf in kaart gebracht, zowel fysiek als digitaal. Opschoning van de archieven van VfPf wordt vanaf 2024 procesmatig uitgevoerd.

Personeel

Medewerkers van VfPf waren tot en met 2022 in dienst van het Vervangingsfonds. Aangezien met ingang van de invoering van de vernieuwde wet per 1 augustus 2022 de meeste taken aan het Participatiefonds worden toebedeeld, zijn de medewerkers per 1 januari 2023 overgeheveld van het Vervangingsfonds naar het Participatiefonds. De overgang heeft voor de medewerkers geen gevolgen gehad.

Het bestuur en auditcommissie

Het Vervangingsfonds is een stichting die wordt bestuurd door een bestuur dat bestaat uit leden die zijn voorgedragen door werknemers- en werkgeversorganisaties.

Het bestuur

Het bestuur ziet er vanuit de wet op toe dat de activiteiten van het Vervangingsfonds binnen de vastgestelde wettelijke taak vallen en is daarbij verantwoordelijk voor het bijbehorende beleid. Ook stelt zij één of meerdere reglementen vast. Deze beschrijven waar (aangesloten) schoolbesturen aan moeten voldoen om in aanmerking te komen voor o.a. vergoedingen vanuit het fonds behorende bij de wettelijke taak-uitoefening van de stichting.

Op 31 december 2023 was het bestuur als volgt samengesteld:

Voorzitter:

- G.H. Faber

Leden:

- S. Beuving
- A. Bodegraven
- M.F. Harrigan
- W. Hendricks
- E. Kopmels
- G.H. Michels
- K.C.J. Straus
- J. Veenstra

Gedurende de verslagperiode is de samenstelling van het bestuur niet gewijzigd. Het fonds vermeldt dat het bestuur, de vrouwelijke voorzitter meegerekend, bestaat uit drie heren en zes dames.

De auditcommissie

De auditcommissie bestaat uit vier onafhankelijke leden en is daarmee een onafhankelijk orgaan van het fonds dat toezicht houdt op de organisatie. De auditcommissie informeert en adviseert het bestuur en de directie over verschillende onderwerpen, zoals bedrijfseconomische en maatschappelijke thema's, relevante financieel-economische en beleidsmatige ontwikkelingen en andere ontwikkelingen die relevant zijn voor de continuïteit, kwaliteit en doelmatigheid van de organisatie en zijn dienstverlening.

Op 31 december 2023 was de auditcommissie als volgt samengesteld:

Voorzitter:

- D. van Kelle

Leden:

- P.J.A. Nijssen
- A. Stapper
- S. Röttscheid

Gedurende de verslagperiode is de samenstelling van de auditcommissie niet gewijzigd.

De auditcommissie is in het verslagjaar zeven keer in een formele vergadering bijeengekomen, daarnaast zijn er enkele themasessies met het bestuur geweest.

Tijdens deze bijeenkomsten heeft de auditcommissie adviezen opgesteld aan het bestuur van het Vervangingsfonds over onder andere de volgende onderwerpen:

- Jaarverslag 2022
- Begroting 2024 inclusief premiestelling
- Reglement Vf 2023 en 2024
- Risicomanagement

Bezwaar en beroep

Het Vervangingsfonds valt als bestuursorgaan onder de werking van de Algemene wet bestuursrecht (AWB). Tegen besluiten van het Vervangingsfonds staat bezwaar en beroep open conform de hoofdstukken 6, 7 en 8 van de AWB.

De mogelijkheden

Als een schoolbestuur het niet eens is met een beslissing van het Vervangingsfonds, dan is het mogelijk om binnen zes weken na dagtekening van deze beslissing bezwaar aan te tekenen bij het bestuur. Het gaat daarbij vooral om beslissingen over de uitvoering van het reglement Vervangingsfonds. Het schoolbestuur kan vervolgens, indien het dat wenst, het bezwaarschrift tijdens een hoorzitting mondeling toelichten. Binnen zes weken na ontvangst van het bezwaarschrift neemt het bestuur een beslissing.

De beslissing kan een volledige of gedeeltelijke toekenning dan wel een afwijzing van het gevraagde inhouden. Is het schoolbestuur het met deze uitspraak niet eens, dan kan het binnen een termijn van zes weken beroep instellen bij de Afdeling Bestuursrecht van de Rechtbank en hoger beroep bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. De afdeling juridische zaken van het bestuursbureau van het Vervangingsfonds is verantwoordelijk voor onder meer de behandeling van bezwaarschriften die schoolbesturen hebben ingediend tegen primaire besluiten van het fonds.

Ingediende bezwaarschriften Vervangingsfonds 2023	
Gegrond	14
In behandeling per 1 januari 2024	9
Totaal	23

Bezwaarschriften worden gegrond verklaard omdat regelmatig blijkt dat bij vervangingsdeclaraties de invoer in het werkgeversportaal Mijn Vf door het schoolbestuur niet volledig heeft plaatsgevonden. In bezwaar is het mogelijk om een en ander te herstellen.

In 2023 is er door schoolbesturen geen beroep ingesteld bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Rechtbank dan wel bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Er zijn geen uitspraken gedaan en er zijn geen verdere beroepschriften gericht tegen beslissingen van het Vervangingsfonds bij de Rechtbank of de Raad van State in behandeling.

Klachtrecht

Iedereen heeft het recht om bij het Vervangingsfonds een klacht in te dienen als hij of zij ontevreden is over de manier waarop hij of zij door het fonds wordt behandeld. Het klachtenreglement schrijft onder meer registratie en jaarlijkse publicatie voor van schriftelijk ingediende klachten. Gedurende het verslagjaar hebben zich dergelijke klachten niet voorgedaan.

Financieel

In het verslagjaar heeft het Vervangingsfonds een negatief resultaat gerealiseerd. Jaarlijks streeft het Vf naar een resultaat waarbij het eigen vermogen hoog genoeg is om een adequate bedrijfsvoering te kunnen bewerkstelligen, maar niet onnodig middelen weg te houden bij het scholenveld. Het eigen vermogen is volgens de werkafspraken met het ministerie een bedrag tussen de 12 en 18 miljoen euro. Het aantal schoolbesturen neemt af, onder invloed van fusies, dit is zichtbaar bij alle aansluitvormen. Per verslagjaar hebben 40 besturen gekozen voor een andere vorm van eigenrisicodragerschap.

De vervangingskosten zijn lager, omdat het aantal schoolbesturen met een reguliere aansluitvorm is gedaald. Er is weliswaar een hoog verzuim geweest en daardoor zou je hogere vervangingskosten verwachten. Echter door de oplopende personeelstekorten in het PO, en het gebrek aan vervangers die gedeclareerd kunnen worden bij Vf, kon niet al dit verzuim worden opgevangen en daardoor lagere vervangingskosten. In de overige lasten zijn de bedrijfskosten lager (- € 4,9 mln.) door een wijziging in de verdeelsleutel tussen de beide fondsen en het overhevelen van de BGZ-activiteiten naar het Participatiefonds (- € 3,8 mln.) Tot en met 2022 werden de niet direct toewijsbare kosten gelijk verdeeld over het Vervangingsfonds en het Participatiefonds. Vanaf 2023 is de verdeling gewijzigd naar 80/20, waarbij het merendeel van de niet toewijsbare kosten door het participatiefonds worden betaald. Cumulatief heeft dit ervoor gezorgd dat er een negatief resultaat is gerealiseerd.

Kerncijfers	2023	2022
Schoolbesturen (incl. samenwerkingsverbanden)	988	985
Onderwijsinstellingen	6.163	6.183
Schoolbesturen ERD	658	641
Premiepercentage regulier	4,5%	6,00%
Premiepercentage BGZ	nvt	0,05%
<i>(alle bedragen x € 1.000)</i>		
Premieopbrengsten regulier	34.956	51.375
Premieopbrengsten ERD	3.894	5.585
Premie differentiatie	-188	-4.354
Premie BGZ	3	3.488
Overige baten	3.468	2.834
Vervangingskosten	-39.168	-41.208
Overige lasten	-5.176	-13.873
Resultaat	-2.211	3.847
Stand Algemene reserve	20.285	22.497
Stand Bestemmingsreserve BGZ	0	9.613

Eigen Vermogen

Voor 2023 zijn de met het Ministerie van OCW gemaakte werkafspraken (kenmerk: 16638405), van toepassing. Met betrekking tot het eigen vermogen is de volgende tekst opgenomen: "Het Vervangingsfonds vormt een algemene reserve, waaraan alle overschotten en tekorten worden toegevoegd dan wel onttrokken voor zover deze voortkomen uit de uitvoering van de wettelijke taak¹. De algemene reserve bedraagt minimaal € 12 mln. en maximaal € 18 mln."

Per ultimo 2023 bedraagt het eigen vermogen € 20,3 mln. Het eigen vermogen ligt boven de gestelde bandbreedte. Om de middelen verder terug te laten vloeien naar het scholenveld is per 1 januari 2024 de premie voor alle aansluitvormen aangepast, maar niet volledig kostendekkend. Voor regulier aangesloten besturen wordt deze 4,75%. Er is voor 2024 met deze premies een negatief resultaat begroot van ongeveer €3 mln. om weer binnen de afgesproken bandbreedte te komen.

De begroting 2024 is als volgt vastgesteld door het bestuur en goedgekeurd door het ministerie van OCW:

(alle bedragen x € 1.000)	2024
Premie-opbrengsten	-35.171
Overige baten	-2.730
Vervangingskosten	35.407
Kosten bedrijfsvoering en overige kosten	6.263
Begroot resultaat	3.769

Liquiditeit

De liquiditeit van het Vervangingsfonds is in 2023 afgenomen voornamelijk als gevolg van het overhevelen van de bestemmingsreserve BGZ (- € 9,6 mln.) en de premiedifferentiatie (- € 2,4 mln.). Per balansdatum bedraagt het saldo liquide middelen € 18,2 mln. (2022: € 33,5 mln.).

Kasstroom

Analyse van de kasstroom volgens de indirecte methode geeft de volgende verkorte opstelling:

(alle bedragen x € 1.000)	2023	2022
Resultaat	-2.211	3.847
Mutatie afschrijvingen	1.037	1.003
Mutatie kortlopende vorderingen	610	3.006
Mutatie kortlopende schulden	-5.123	-1.958
Mutatie bestemmingsreserve BGZ	-9.613	-
Mutatie investeringsactiviteiten	-	-769
Netto kasstroom/mutatie geldmiddelen	-15.300	5.129

Een nadere toelichting op de individuele posten is te vinden in de toelichting bij de balans in de jaarrekening.

De realisatie per ultimo 2023 wordt afgezet tegen de begroting 2023, welke is goedgekeurd door het Ministerie van OCW.

Voor 2023 is een negatief resultaat begroot van € 3,0 mln. Het gerealiseerde resultaat bedraagt € 2,2 mln. negatief. Het verschil ad € 0,8 mln. is voornamelijk opgebouwd uit:

- Lagere premieopbrengsten van € -5,6 mln. Meer besturen zijn overgestapt van een reguliere aansluiting naar een financiële variant of het volledige ERD-schap dan verwacht, waardoor minder premie is ontvangen (-€6,7 mln.). Dit wordt tegengewerkt doordat de salarissen in de cao PO vanaf juli 2023 met 10% zijn verhoogd, waar in de begroting met 3% rekening was gehouden. Deze aanzienlijke verhogingen van de grondslag hebben geleid tot een extra premieopbrengst, dit heeft een effect van €3,0 mln. Daarnaast worden over 2023 meer malussen en minder bonussen uitgekeerd dan verwacht, met name door de doorgevoerde premieverlaging (-€1,9 mln.).
- Lagere vervangingskosten van € -4,7 mln. Meer besturen zijn overgestapt naar een financiële variant of het volledige ERD-schap dan begroot (-€7,7 mln.), dit wordt deels gecompenseerd door de hoger dan begrote stijging van de normvergoedingen door de cao-afspraken in het primair onderwijs (€ 3,0 mln.).
- Lagere kosten bedrijfsvoering van € 1,0 mln. De personeelslasten zijn lager dan begroot door de vrijval van een reservering en lagere salariskosten. Daarnaast zijn er lagere uitgaven voor projecten, door prioriteitenstelling is een deel van de projecten doorgeschoven in de tijd. De uitvoeringskosten blijven achter omdat de focus bij de uitvoeringsorganisatie is gelegd op meer investeringen in de systemen van het Participatiefonds (-€ 0,5 mln.).
- Hogere renteopbrengsten van € 0,7 mln. Het Vervangingsfonds ontvangt een rentevergoeding over het rekeningcourantsaldo bij het ministerie. Met deze vergoeding was geen rekening gehouden in de begroting.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de jaarrekening.

Realisatie versus begroting

(alle bedragen x € 1.000,-)	Realisatie 2023 12 YTD	Begroting 2023 12 YTD	Vershil
Baten			
Premieopbrengsten	38.662	44.213	-5.551
Vf Regulier	34.768	39.769	-5.001
ERD Financiële Varianten	3.894	4.444	-550
Premie bedrijfsgezondheidszorg	3	0	3
Bijdrage apparaatskosten	2.730	2.730	0
Totaal baten	41.395	46.943	-5.548
Lasten			
Taakuitvoering	39.168	43.841	-4.673
Declaraties Vf Regulier	35.422	39.465	-4.043
Declaraties ERD Financiële Varianten	3.746	4.376	-630
Bedrijfsvoering	5.172	6.152	-980
Kosten bestuur	68	75	-7
Personele kosten bestuursbureau en directie	620	839	-219
Materiële kosten bestuursbureau en directie	2.017	2.157	-140
Uitvoering premie-incasso en declaraties	2.241	2.826	-585
Overige lasten	226	255	-29
Totaal lasten	44.340	49.993	-5.653
Financiële bedrijfsvoering	734	-5	739
Rentebaten	738	0	738
Rentelasten en soortgelijke kosten	4	5	-1
Resultaat	-2.211	-3.055	844

Financiële en niet financiële prestatie indicatoren

Doelmatigheid

Een algemeen aanvaarde definitie van doelmatigheid is: 'de beoogde prestaties realiseren met de inzet van zo min mogelijk financiële, personele en materiële middelen'.

Het beheer en de organisatie van het Vervangingsfonds dienen ook hieraan te voldoen.

Met het oog op de modernisering van het fonds is ervoor gekozen om in de werkafspraken (kenmerk: 16638405) met het ministerie van OCW prestatie-indicatoren op te nemen die een beeld geven van verschillende doelmatigheidsaspecten. Bij de jaarlijkse evaluatie is te bezien of en hoe de indicatoren eventueel aanpassing(en) en/of aanvulling(en) behoeven. Het streven naar doelmatigheid is in de werkafspraken als vanzelfsprekend uitgangspunt opgenomen.

De volgende prestatie-indicatoren zijn overeengekomen:

1. De kosten voor het bestuursbureau als percentage van de vervangingskosten ten laste van het fonds.
2. De kosten voor de uitvoeringstaken als percentage van de vervangingskosten ten laste van het fonds.
3. Het aantal aangeleverde declaratieverzoeken en het aantal afgekeurde respectievelijk toegekende declaratieverzoeken.
4. De gemiddelde doorlooptijd van bezwaarprocedures.
5. Het rechtmatigheidspercentage van de uitbetaalde declaratieverzoeken (over deze indicator wordt gerapporteerd in de rechtmatigheidsparagraaf in de jaarrekening).

Hierbij gelden de volgende definities:

- a. Kosten bestuursbureau: de kosten voor bedrijfsvoering minus de kosten voor de uitvoeringstaken.
- b. Kosten uitvoeringstaken: de kosten die door de uitvoeringsorganisatie WWplus worden gemaakt ten behoeve van de wettelijke taak.
- c. Declaratie vervanging: een unieke vervanging (A vervangt B) binnen het totaal aantal vervangings-declaraties dat in een kalenderjaar is ingediend.
- d. Gemiddelde doorlooptijd: de bruto doorlooptijd, hierin worden de periodes waarin het schoolbestuur in de gelegenheid is gesteld om te herstellen niet van de doorlooptijd afgehaald.

Voor 2022 en 2023 bedragen de waarden bij deze prestatie-indicatoren:

Indicator	2023	2022	2021
1. Kosten bestuursbureau / vervangingskosten	7,48%	18,76%	11,45%
2. Kosten uitvoeringstaken / vervangingskosten	5,72%	5,62%	4,54%
3a. Aantal declaratieverzoeken	94.809	127.729	120.781
3b. Aantal toegekende declaratieverzoeken	75.861	107.305	96.986
4. Gem. doorlooptijd bezwaar reglement Vf (in dagen)	45	65	72

1. De kosten bestuursbureau zijn in 2023 gedaald, dit wordt veroorzaakt door de aangepaste verdeelsleutel tussen de beide fondsen. De verdeling van niet toewijsbare kosten is van 50/50 naar 80/20 gegaan, waarbij het zwaartepunt in het Pf ligt.
2. De kosten uitvoeringstaken zijn licht gestegen als gevolg van indexatie op de prijsafspraken, de vervangingskosten zijn afgenomen.
3. De totale vervangingskosten en het aantal declaratieverzoeken zijn gedaald als gevolg van minder declaraties omdat het aantal besturen met eigenrisicodragerschap stijgt en het aantal vervangingen daalt.
4. Er zijn 15 (2022: 19) bezwaren m.b.t. het reglement Vf binnengekomen in 2023, met een gemiddelde doorlooptijd van 45 dagen.

Rechtmatigheid

Het Vervangingsfonds doet zelf een uitspraak over de rechtmatigheid, deze kunt u terugvinden in de jaarrekening onder het kopje Financiële rechtmatigheid.

Kosten bedrijfsvoering

Onder de kosten bedrijfsvoering worden de kosten verantwoord die het Vervangingsfonds maakt ten behoeve van de uitvoering van de wettelijke taak. De kosten kunnen in een aantal posten worden uitgesplitst.

(alle bedragen x € 1.000)	2023	2022
Kosten bestuur	68	65
Personele kosten bestuursbureau en directie	620	3.920
Materiële kosten bestuursbureau en directie	2.017	3.508
Uitvoeringskosten	2.241	2.314
Overige lasten	226	240
Totaal	5.172	10.047

De kosten bedrijfsvoering zijn gedaald ten opzichte van 2022. Overall wordt dit verschil verklaard door de aangepaste verdeling van de kosten over de beide stichtingen. Tot 2023 was deze verdeling voor niet toewijsbare kosten 50/50, vanaf 2023 is de verdeling voor niet toewijsbare kosten 80/20, waarbij 20% voor rekening van het Vervangingsfonds komt. Deze aanpassingen zijn gemaakt naar aanleiding van het overhevelen van het personeel en de BGZ-dienstverlening naar het Participatiefonds en afgestemd met de belastingdienst.

Per categorie worden de opvallende verschillen toegelicht.

De personele kosten bestuursbureau en directie betreffen de salarislasten van het die zijn doorbelast aan het Vervangingsfonds. De doorbelasting wordt op basis van een vooraf bepaalde verdeelsleutel doorberekend.

De materiële kosten zijn lager omdat er, na het overhevelen van een groot deel van de dienstverlening, minder projectactiviteiten in het Vf plaatsvinden.

De fondsen maken gebruik van uitvoeringsorganisatie WWplus, die verschillende werkzaamheden voor het Vervangingsfonds uitvoert. Zij berekenen en innen premies, controleren en betalen de vervangings-declaraties, voeren de volledige administratie en verzorgen het klantcontactcentrum. De uitvoeringskosten zijn gedaald doordat het zwaartepunt van de activiteiten van de uitvoeringsorganisatie in het Pf is komen te liggen.

Jaar- rekening 2023

2

Balans per 31 december 2023 na resultaatverdeling

(alle bedragen x € 1.000)

ACTIVA		31-12-2023	31-12-2022
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	[1]	2.571	3.608
Vlottende activa			
Vorderingen			
Debiteuren	[2]	378	383
Vorderingen op gelieerde organisaties	[3]	0	345
Overige vorderingen	[4]	10.203	10.463
		10.581	11.191
Liquide middelen	[5]	18.212	33.512
Totaal Activa		31.364	48.311

PASSIVA		31-12-2023	31-12-2022
Eigen vermogen			
Algemene reserve	[6]	20.285	22.496
Bestemmingsreserves	[6]	0	9.613
		20.285	32.109
Kortlopende schulden			
Crediteuren	[7]	0	591
Schulden aan gelieerde organisaties	[8]	270	0
Overige schulden	[9]	10.809	15.611
		11.079	16.202
Totaal Passiva		31.364	48.311

Staat van Baten en Lasten over 2023

(alle bedragen x € 1.000)

LASTEN		2023	Begroting 2023	2022
Taakuitvoering				
Vervangingskosten	[13]	39.168	43.841	41.208
Bedrijfsgezondheidszorg				
Kosten bedrijfsgezondheidszorg	[14]	0	0	3.797
Bedrijfsvoering				
Kosten bestuur	[15]	68	75	65
Kosten bestuursbureau				
* Personal kosten	[16]	620	839	3.920
* Materiele kosten	[17]	2.017	2.157	3.508
Uitvoering premie-incasso en declaraties	[18]	2.241	2.826	2.314
Overige lasten	[19]	226	255	240
		5.172	6.152	10.047
Financiële bedrijfsvoering				
Rentelasten	[20]	4	5	29
Totaal lasten		44.344	49.998	55.081

BATEN		2023	Begroting 2023	2022
Premieopbrengsten	[10]	38.665	44.213	56.094
Subsidies ministeries				
Bijdrage apparaatskosten	[11]	2.730	2.730	2.730
Financiële bedrijfsvoering				
Rentelasten	[12]	738	0	104
Resultaat		2.211	3.055	-3.847
Totaal baten		44.344	49.998	55.081

Kasstroomoverzicht over 2023

(alle bedragen x € 1.000)

		2023	2022
Bedrijfsresultaat		-2.211	3.847
<i>Aanpassingen voor</i>			
Afschrijvingen:			
Immateriële vaste activa	[1]	1.037	1.001
Mutatie werkkapitaal:			
Mutatie in debiteuren	[2]	5	1.601
Mutatie in vorderingen op gelieerde organisaties	[3]	345	-345
Mutatie in overige vorderingen	[4]	260	1.750
Mutatie in crediteuren	[7]	-591	-280
Mutatie in schulden aan gelieerde organisaties	[8]	-9.343	-165
Mutatie in overige schulden	[9]	-4.802	-1.485
Mutatie in voorzieningen		0	-28
Kasstroom uit operationele activiteiten		-15.300	5.898
Investeringsactiviteiten:			
Immateriële vaste activa		0	-769
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	[1]	0	-769
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		0	0
Netto kasstroom/mutatie geldmiddelen		-15.300	5.127
Beginstand liquide middelen		33.510	28.383
Eindstand liquide middelen	[5]	18.212	33.510

Voor een nadere toelichting op de mutaties in het werkkapitaal wordt verwezen naar de betreffende balansposten.

Toelichting behorende tot de jaarrekening 2023

Algemeen

Stichting Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs ('het Vervangingsfonds') is een zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) in de zin van de Kaderwet ZBO. Het Vervangingsfonds is gevestigd aan Boompjes 40, Rotterdam en staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41157213.

Het Vervangingsfonds heeft de volgende doelstelling:

Het bieden van waarborgen aan aangeslotenen voor de kosten van vervanging bij afwezigheid van personeel.

Toegepaste grondslagen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het BW, de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT) en de werkafspraken inclusief bijlagen tussen de stichting en het ministerie van OCW (kenmerk: 16638405).

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening bevat financiële informatie van de rechtspersoon en heeft betrekking op het kalenderjaar 2023.

Continuïteit

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. Per 1 augustus 2022 is de Wet modernisering Participatiefonds ingegaan. Hierin is de toekomstige opheffing van de verplichte aansluiting van schoolbesturen bij het Vervangingsfonds (Vf) opgenomen. Dit betekent dat het Vf op termijn stopt met het verevenen en vergoeden van vervangingskosten van ziek onderwijspersoneel op scholen. Het moment van beëindiging is afhankelijk van de gezamenlijke constatering van de minister voor Primair- en Voorgezet Onderwijs en Media en de sociale partners dat de hele sector Primair Onderwijs klaar is om verder te gaan zonder Vf. Wanneer dit zo is wordt door de minister een aanwijzing gegeven tot opheffing, waarna fonds na een jaar zal worden opgeheven. Omdat dit moment nog niet is bepaald en dus niet binnen twaalf maanden na balansdatum van deze jaarrekening zal plaatsvinden, wordt de continuïteitsveronderstelling gehandhaafd.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Activa en passiva worden tegen historische kostprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de stichting zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de

beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar alle waarschijnlijkheid in de praktijk zullen voordoen en niet op basis van voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich zullen voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de rekening van baten en lasten opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie. Een actief of verplichting blijft echter op de balans verwerkt indien transacties niet leiden tot een belangrijke wijziging in de economische realiteit met betrekking tot het betreffende actief of de betreffende verplichting.

Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

Baten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De opbrengsten en kosten zijn toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Presentatie en functionele valuta

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de organisatie en afgerond op duizendtallen tenzij anders vermeld.

Gebruik van oordelen en schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. Dit is vooral het geval bij de per balansdatum nog te betalen declaraties vervangingskosten (onder overige schulden [9]), de per balansdatum te vorderen inzake pooldeclaraties (onder overige vorderingen [4]).

Mede op basis van voorgaande schattingen is de bonus/malus op basis van vastgestelde rekenregels berekend.

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. In de paragraaf Toelichting op de balans worden de toegepaste schattingen nader toegelicht. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten vlottende activa (debiteuren en overlopende activa), liquide middelen en kortlopende schulden (crediteuren, schulden aan gelieerde organisaties en overige schulden).

Financiële activa en financiële verplichtingen worden in de balans opgenomen op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van dat instrument ontstaan.

Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Financiële instrumenten (en afzonderlijke componenten van financiële instrumenten) worden in de jaarrekening gepresenteerd in overeenstemming met de economische realiteit van de contractuele bepalingen. Presentatie vindt plaats op basis van afzonderlijke componenten van financiële instrumenten als financieel actief, financiële verplichting of als eigen vermogen.

Financiële instrumenten worden bij eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen.

De inzet van financiële instrumenten gebeurt in geen geval voor speculatieve doeleinden. Het Vervangingsfonds kent geen afgeleide financiële instrumenten (derivaten) en /of financiële instrumenten voor handelsdoeleinden.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Vorderingen

Debiteuren, vorderingen op gelieerde organisaties en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met eventuele bijzondere waardeverminderingverliezen.

De waardering van vorderingen is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Crediteuren en overige schulden worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode. De effectieve rente wordt direct in de rekening van baten en lasten verwerkt.

De waardering van kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Bijzondere waardeverminderingen financiële activa

Een financieel actief wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt.

Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betalingen door een debiteur, herstructurering van een aan het Vervangingsfonds toekomend bedrag onder voorwaarden die het Vervangingsfonds anders niet zou hebben overwogen en aanwijzingen dat een debiteur of emittent failliet zal gaan, en het verdwijnen van een actieve markt voor een bepaald effect.

Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen die door het Vervangingsfonds worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen wordt beoordeeld of deze individueel onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen die niet individueel onderhevig zijn gebleken aan bijzondere waardevermindering en van afzonderlijk niet belangrijke vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering, dit door samenvoeging van vorderingen met vergelijkbare risicokenmerken.

Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt het Vervangingsfonds historische trends met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen van betalingsverplichtingen, het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen. De uitkomsten worden bijgesteld als het bestuur van het Vervangingsfonds van oordeel is dat de huidige economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren.

Een bijzonder waardeverminderingverlies met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt bepaald als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Bijzondere waardeverminderingverliezen worden opgenomen in de Staat van baten en lasten. Rente op het aan een bijzondere waardevermindering onderhevige actief blijft verantwoord worden via oprenting van het actief met de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Als in een latere periode de waarde van het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderingverlies, wordt het bedrag uit hoofde van het herstel (tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs) opgenomen in de staat van baten en lasten.

Saldering van financiële instrumenten

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als de stichting beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de stichting het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen.

Als sprake is van een overdracht van een financieel actief dat niet voor verwijdering uit de balans in aanmerking komt, wordt het overgedragen actief en de daarmee samenhangende verplichting niet gesaldeerd.

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige voordelen die dat actief in zich bergt, zullen toekomen aan de stichting en de kosten van dat actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De uitgaven na eerste verwerking van een gekocht of zelf vervaardigd immaterieel vast actief worden toegevoegd aan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs als het waarschijnlijk is dat de uitgaven zullen leiden tot een toename van de verwachte toekomstige economische voordelen en de uitgaven en de toerekening aan het actief op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Als niet wordt voldaan aan de voorwaarden voor activering worden de uitgaven verantwoord als kosten in de staat van baten en lasten.

De grondslagen voor de vaststelling en verwerking van bijzondere waardeverminderingen zijn opgenomen onder het hoofd Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa.

Ontwikkelingskosten

Ontwikkelingskosten worden geactiveerd voor zover deze betrekking hebben op commercieel haalbaar geachte projecten. De ontwikkeling van een immaterieel vast actief wordt commercieel haalbaar geacht als het technisch uitvoerbaar is om het actief te voltooien, de stichting de intentie heeft om het actief te voltooien en het vervolgens te gebruiken of te verkopen is (inclusief het beschikbaar zijn van adequate technische, financiële en andere middelen om dit te bewerkstelligen), de stichting het vermogen heeft om het actief te gebruiken of te verkopen, het waarschijnlijk toekomstige economische voordelen zal genereren en de uitgaven gedurende de ontwikkeling betrouwbaar zijn vast te stellen.

Ontwikkelingskosten worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De vervaardigingsprijs omvat voornamelijk de salaris-kosten van het betrokken personeel. De geactiveerde kosten worden na beëindiging van de ontwikkelingsfase (actief gereed voor ingebruikname) afgeschreven over de verwachte gebruiksduur, die 5 jaar bedraagt.

De afschrijving vindt plaats volgens de lineaire methode. De kosten voor onderzoek en de overige kosten voor ontwikkeling worden ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarin deze zijn gemaakt.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Voor immateriële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde.

“

Samen met de sector zetten we de komende jaren in op behoud van medewerkers, duurzame inzetbaarheid en ondersteunen we bij de noodzakelijke flexibilisering van het onderwijs.”

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardevermindingsverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardevermindingsverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardevermindingsverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardevermindingsverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardevermindingsverlies voor het actief zou zijn verantwoord.

In afwijking van datgene wat hiervoor is gesteld, wordt op iedere balansdatum de realiseerbare waarde bepaald voor de volgende activa (ongeacht of sprake is van aanwijzingen voor een bijzondere waardevermindering):

- * immateriële vaste activa die nog niet in gebruik zijn genomen;
- * immateriële vaste activa die worden afgeschreven over een levensduur van meer dan 5 jaar (gerekend vanaf het moment van ingebruikname).

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee zo nodig rekening gehouden bij de waardering.

Eigen Vermogen

Overeenkomstig de werkafspraken (kenmerk: 16638405) met het ministerie van OCW wordt het eigen vermogen verdeeld naar de categorieën Algemene Reserve en Bestemmingsreserves. Aan de algemene reserve worden alle overschotten en tekorten toegevoegd dan wel onttrokken, voor zover deze voortkomen uit de uitvoering van de wettelijke taken. Het Vervangingsfonds hanteert een algemene reserve van minimaal € 12 mln. en maximaal €18 mln. De bestemmingsreserves zijn specifiek voor bedragen ten behoeve van een bepaald doel, dat beperkter is dan de doelstelling van het Vervangingsfonds. Betreffend doel wordt door het bestuur vastgesteld.

Premieopbrengsten

Volgens artikel 188 van de WPO en artikel 167 van de WEC zijn bevoegd gezagen aangesloten bij het Vervangingsfonds en dragen zij een premie af aan het fonds.

De stichting verwerkt opbrengsten voor het bedrag waarop de stichting verwacht recht te hebben in ruil voor het uitvoeren van toegezegde diensten, zijnde de transactieprijs. De transactieprijs bestaat uit een vaste vergoeding, gebaseerd op het door het bestuur vastgestelde premiepercentage.

Bij het vaststellen van de transactieprijs houdt de stichting geen rekening met het kredietrisico. Eventuele afwaarderingen als gevolg van het kredietrisico worden als kosten verwerkt in de staat van baten en lasten.

De premieopbrengsten worden berekend op een door het Vervangingsfonds vastgesteld premiepercentage. De schoolbesturen dragen het vastgestelde premiepercentage af over het bijdrage-inkomen op (kalender) jaarbasis, op basis van brutosalair van het personeel waarvoor premie is verschuldigd, rekening houdend met de deeltijdfactor, exclusief toelages, toeslagen en werkgeverslasten, en vermeerderd met 8% vakantietoeslag.

Bij het bepalen van de premieopbrengsten houdt het fonds rekening met de effecten van de bonus-malus-berekening. Een bevoegd gezag ontvangt na afloop van het kalenderjaar een beslissing van het Vervangingsfonds over het al dan niet toekennen van een bonus of het verschuldigd zijn van een malus, zoals in artikel 9 van het reglement Vervangingsfonds is opgenomen. Een bonus wordt toegekend bij een positieve verhouding tussen de betaalde premies en gedeclareerde vervangingskosten, een malus wordt opgelegd bij een negatieve verhouding.

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden opgenomen tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding, na aftrek van tegemoetkomingen en kortingen.

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de staat van baten en lasten verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Bijdrage apparaatskosten

Betreft de bijdrage die van het ministerie van OCW wordt ontvangen ter dekking van de uitvoeringskosten van het fonds. De tegemoetkoming wordt jaarlijks door het ministerie vastgesteld op basis van de goedgekeurde begroting van het fonds. De toekenningen worden verwerkt in de staat van baten en lasten in de periode waar deze betrekking op hebben.

Vervangingskosten

De vervangingskosten zijn gebaseerd op de tabel normbekostiging. De normbekostiging is een norm-uurbedrag dat is gebaseerd op de looninschaling van de afwezige. Er zijn 5 groepen: 1 voor onderwijsondersteunend personeel; 1 voor directie en staf en 3 voor onderwijzend personeel. Maandelijks declareert het bevoegd gezag over de periode van vervanging van desbetreffende afwezige.

Kosten bedrijfsgezondheidszorg

De kosten bedrijfsgezondheidszorg hebben betrekking op activiteiten ter verbetering van de bedrijfsgezondheid in het primair onderwijs. Deze kosten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Kosten bedrijfsvoering

Kosten bedrijfsvoering betreffen kosten van personeel, diensten derden, automatisering, huisvesting en dergelijke en worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Personeelsbeloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door het Vervangingsfonds.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Pensioenen

Uitgangspunt is dat de in de verslaggevingsperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het ABP verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde pensioenpremies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met de in de toekomst verschuldigde premies.

Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het Vervangingsfonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van de verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van het geldende pensioenreglement Stichting Pensioenfonds ABP, de pensioenovereenkomst met de medewerkers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen.

Voor een op balansdatum bestaand overschot bij ABP wordt een vordering opgenomen als de stichting de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar het Vervangingsfonds zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Rentebaten en soortgelijke opbrengsten en rentelasten en soortgelijke kosten

Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Belastingen

Doordat het Vervangingsfonds als zelfstandig bestuursorgaan kwalificeert, geldt als uitgangspunt dat de activiteiten van de stichting tot belastingplicht leiden voor de vennootschapsbelasting voor zover sprake is van een materiële onderneming.

De huidige activiteiten van het Vervangingsfonds kwalificeren niet als materiële onderneming. Er wordt deelgenomen aan het economisch verkeer, echter is er geen winstoogmerk aanwezig en wordt niet in concurrentie getreden. Er is dan ook geen sprake van belastingplicht voor de vennootschapsbelasting voor de huidige activiteiten van het Vervangingsfonds. Jaarlijks wordt een toets uitgevoerd of nog aan voornoemde uitgangspunten wordt voldaan.

Kosten voor diensten die niet direct toewijsbaar zijn aan één van beide fondsen worden voor 20% doorbelast naar het Vervangingsfonds. Deze verdeelsleutel is afgestemd met de belastingdienst en vrijgesteld van BTW.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. De middelen kunnen zonder beperkingen en zonder materieel risico van waardevermindering als gevolg van de transactie worden omgezet in geldmiddelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom van de operationele activiteiten.

Verbonden partijen

Transacties met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Van deze transacties wordt de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht toegelicht.

Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering topinkomens (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de wet- en regelgeving inzake de WNT, waaronder de specifieke (sectorale) regels.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

Toelichting op de Balans per 31 december 2023

Immateriële vaste activa [1]

(alle bedragen x € 1.000)

Het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt weer te geven:

	Ontwikkelingskosten	
	2023	2022
Stand per 1 januari 2023:		
Aanschafprijs	5.189	4.420
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-1.581	-578
Cumulatieve herwaarderingen	0	0
Boekwaarde	3.608	3.842
Mutaties in de boekwaarde:		
Investeringen	0	769
Afschrijvingen	-1.037	-1.003
Herwaarderingen	0	0
Saldo	-1.037	-234
Stand per 31 december 2023:		
Aanschafprijs	5.189	5.189
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-2.618	-1.581
Cumulatieve herwaarderingen	0	0
Boekwaarde	2.571	3.608

De geactiveerde ontwikkelingskosten betreffen intern gegenereerde immateriële vaste activa en hebben betrekking op de ontwikkeling van het systeem MijnVf en het bijbehorende portaal. De boekwaarde bedraagt EUR 2,6 mln en de resterende levensduur is 3 jaar.

Vorderingen Debiteuren [2]

(alle bedragen x € 1.000)

	31-12-2023	31-12-2022
Vorderingen inzake premies	378	383
Totaal debiteuren	378	383

Onder de debiteuren zijn de al ingediende premievorderingen en vorderingen uit hoofde van het jaarlijkse bonus-malussysteem op scholen verantwoord, voor zover noodzakelijk onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Ultimo boekjaar bedraagt deze voorziening nihil (ultimo 2022: nihil).

Er zijn geen vorderingen met een looptijd langer dan één jaar.

De boekwaarde van de opgenomen vorderingen benadert de reële waarde, gegeven het kortlopende karakter van de vorderingen en het feit dat waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd.

Vorderingen gelieerde organisaties [3]

(alle bedragen x € 1.000)

	31-12-2023	31-12-2022
Te vorderen van Stichting Participatiefonds	0	345
Totaal vorderingen op gelieerde organisaties	0	345

Het Vervangingsfonds is gelieerd aan het Participatiefonds. De beide stichtingen hebben een gemeenschappelijk bestuursbureau en verrichten voor een deel van de uitvoering gezamenlijke activiteiten. De hieruit voortvloeiende kosten voor gemene rekening worden verwerkt in de administratie van het Participatiefonds en vervolgens via een vooraf bepaalde verdeelsleutel zonder opslag doorbelast aan het Vervangingsfonds. Tot 2023 werden deze kosten verwerkt in de administratie van het Vervangingsfonds. Door de wijziging is vanaf 2023 geen vordering op het Participatiefonds opgenomen, maar een schuld. Over de saldo's tussen de fondsen wordt geen rente in rekening gebracht. Er zijn geen vorderingen met een looptijd van langer dan één jaar.

Overige vorderingen [4]

(alle bedragen x € 1.000)

Overige vorderingen:	31-12-2023	31-12-2022
Te vorderen premies	3.406	5.391
Te vorderen inzake pooldeclaraties	3.834	4.185
Te vorderen premiedifferentiatie	2.216	770
Overige	747	117
Totaal overige vorderingen	10.203	10.463

Te vorderen premies

De te vorderen premies hebben betrekking op nog door bevoegd gezagen af te dragen premiebedragen, die op balansdatum nog niet door het Vervangingsfonds gefactureerd zijn.

Te vorderen bedragen inzake pooldeclaraties

De te vorderen bedragen inzake pooldeclaraties hebben betrekking op de raming van de terug te vorderen bedragen voor vervangingspools: indien de inzet van de vervangingspools niet voldoet aan de normstelling volgens het reglement van het Vervangingsfonds wordt de initieel betaalde vergoeding teruggevorderd. Deze post omvat een schattingselement.

De belangrijkste veronderstellingen bij het bepalen van deze raming zijn het bedrag aan nog te verwachten pooldeclaraties en -inzetverantwoordingen na balansdatum met betrekking tot het boekjaar en het daaruit voortvloeiende inzetpercentage dat met deze declaraties gerealiseerd wordt.

De verwachte inzet van de poolbesturen over boekjaar 2023 komt tot uitdrukking in het inzetpercentage. Het inzetpercentage wordt berekend per vervangingspool met toepassing van de rekenregel in het reglement Vervangingsfonds 2023. Volgens de rekenregel wordt daarbij het aantal declarabele uren in de pool inclusief het aantal uren en minuten wegens schoolvakantie, BAPO, ziekte of schorsing, gedeeld door

het totaal aantal beschikbare uren en minuten in de pool. Het inzetpercentage is dus afhankelijk van de raming van het bedrag aan nog te betalen pooldeclaraties, het aantal declarabele uren dat deze vertegenwoordigen en het aantal beschikbare uren in de pool. Het werkelijk aantal beschikbare uren in de pool is bekend. Indien een vervangingspool uit meerdere schoolbesturen bestaat wordt de poolvordering toegerekend aan de verschillende schoolbesturen naar rato van de (verwachte) premieopbrengst.

Het verwachte gemiddelde inzetpercentage over boekjaar 2023 bedraagt 68,5%. In de jaarrekening 2022 van de stichting Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs is gerekend met een verwachte gemiddelde inzet van 70%. De daadwerkelijke gemiddelde inzet over het boekjaar 2022 bedroeg 69%.

Te vorderen premiedifferentiatie

De te vorderen premiedifferentiatie heeft betrekking op de raming van de te verrekenen bonus/malus met de schoolbesturen. De verrekening vindt plaats per kalenderjaar. De premiedifferentiatie wordt bepaald per bevoegd gezag op basis van een rekenregel volgens het reglement Vervangingsfonds 2023.

De te vorderen premiedifferentiatie is de resultante van de premieopbrengst in het boekjaar en de betaalde en nog te betalen vervangingsdeclaraties. De eindafrekening over 2023 met schoolbesturen wordt vóór 15 oktober 2024 bekend gemaakt. Doordat de post nog te betalen vervangingsdeclaraties een raming is, is de te vorderen premiedifferentiatie ook een raming.

De overige vorderingen hebben allen een looptijd van korter dan één jaar.

De boekwaarde van de opgenomen vorderingen benadert de reële waarde, gegeven het kortlopende karakter van de vorderingen.

Liquide middelen [5]

(alle bedragen x € 1.000)

	31-12-2023	31-12-2022
Rekening courant ministerie van Financiën	18.212	33.512
Totaal liquide middelen	18.212	33.512

De rekening courant ministerie van Financiën is het saldo aan liquide middelen. Het saldo is rentedragend. Deze liquide middelen zijn ter vrije beschikking.

Het Vervangingsfonds heeft een kredietfaciliteit van € 23 mln. (2022: € 23 mln.) bij het ministerie van Financiën. De looptijd is tot wederopzegging en er zijn geen zekerheden gesteld. De kredietfaciliteit is gedurende 2023 en 2022 niet aangesproken.

Eigen vermogen [6]

(alle bedragen x € 1.000)

	31-12-2023	31-12-2022
Saldo begin boekjaar	32.109	28.262
Mutatie	-9.613	0
Resultaat huidig boekjaar	-2.211	3.847
Saldo einde boekjaar	20.285	32.109

Het eigen vermogen wordt jaarlijks gemuteerd met het saldo van baten en lasten. Het eigen vermogen is bedoeld om de continuïteit en solvabiliteit van het Vervangingsfonds veilig te stellen.

In de werkafspraken (kenmerk: 16638405) afgesloten met het ministerie van OCW is onder andere de volgende afspraak gemaakt dat het eigen vermogen van het fonds minimaal € 12 mln. en maximaal € 18 mln. bedraagt.

Eind 2023 is het vermogen hoger dan deze bandbreedte. Bij het opstellen van de nieuwe begroting en meerjarenraming wordt een niet kostendekkend premiepercentage vastgesteld waarna het eigen vermogen naar verwachting ultimo 2024 binnen de bandbreedte valt.

Verloopoverzicht eigen vermogen

(alle bedragen x € 1.000)

	Saldo	Mutatie	Resultaat	Saldo
	01-01-2023	2023	2023	31-12-2023
Algemene reserve	22.496	0	-2.211	20.285
Bestemmingsreserves	9.613	-9.613	0	0
Totaal eigen vermogen	32.109	-9.613	-2.211	20.285
	01-01-2022	2022	2022	31-12-2022
Algemene reserve	18.340	0	4.156	22.496
Bestemmingsreserves	9.922	0	-309	9.613
Totaal eigen vermogen	28.262	0	3.847	32.109

Resultaten van het Vervangingsfonds worden toegevoegd dan wel onttrokken aan de algemene reserve, tenzij het bestuur resultaten specifiek toewijst aan een bestemmingsreserve.

De bestemmingsreserve is opgebouwd uit het verschil tussen de ontvangen premieopslag BGZ en de aan BGZ bestede kosten. Per 1 januari 2023 zijn de BGZ-activiteiten en de bestemmingsreserve overgegaan naar het Participatiefonds, dat sinds de modernisering de wettelijke taak voor deze diensten draagt.

Kortlopende schulden

Crediteuren [7]

(alle bedragen x € 1.000)

	31-12-2023	31-12-2022
Schulden inzake kosten bedrijfsvoering	0	591
Totaal crediteuren	0	591

De crediteuren inzake kosten bedrijfsvoering hebben betrekking op reguliere kosten, waarvan de facturen zijn ontvangen vóór 31 december.

Alle verplichtingen uit hoofde van crediteuren kennen een looptijd korter dan één jaar.

De boekwaarde van de kortlopende schulden benadert de reële waarde daarvan, gegeven de korte looptijd van de opgenomen posten.

Schulden aan gelieerde organisaties [8]

(alle bedragen x € 1.000)

	31-12-2023	31-12-2022
Te betalen aan Stichting Participatiefonds	270	0
Totaal schulden aan gelieerde organisaties	270	0

Het Vervangingsfonds is gelieerd aan het Participatiefonds. De beide stichtingen hebben een gemeenschappelijk bestuursbureau en verrichten voor een deel van de uitvoering gezamenlijke activiteiten. De hieruit voortvloeiende kosten voor gemene rekening worden verwerkt in de administratie van het Participatiefonds en vervolgens via een vooraf bepaalde verdeelsleutel zonder opslag doorbelast aan het Vervangingsfonds. Tot 2023 werden deze kosten verwerkt in de administratie van het Vervangingsfonds. Door de wijziging is vanaf 2023 geen vordering op het Participatiefonds opgenomen, maar een schuld.

Over de saldo's tussen de fondsen wordt geen rente in rekening gebracht. Er zijn geen schulden met een looptijd van langer dan één jaar.

Overige schulden [9]

(alle bedragen x € 1.000)

	31-12-2023	31-12-2022
Te betalen declaraties vervangingskosten	8.243	9.257
Belastingen en premies sociale verzekeringen	0	847
Te betalen premiedifferentiatie	2.428	4.882
Overlopende passiva	128	625
Totaal overige schulden	10.809	15.611

Te betalen declaraties vervangingskosten

De nog te betalen declaraties vervangingskosten betreffen een schatting per einde van het boekjaar. De vervangingsdeclaraties kunnen worden ingediend tot en met 5 april 2024 en aansluitend geldt nog een correctietermijn van drie maanden.

De post te betalen declaraties vervangingskosten is als volgt te specificeren

(alle bedragen x € 1.000):

	2023	2022
Reeds ingediend en in behandeling	3.977	4.363
Nog te verwachten	4.266	4.894
Totaal	8.243	9.257

De post te betalen declaraties vervangingskosten bevat een schattingselement. De belangrijkste veronderstelling is het bedrag aan nog te ontvangen vervangingsdeclaraties na balansdatum.

De raming inzake nog te betalen declaraties vervangingskosten wordt bepaald op basis van het historisch indieningsgedrag. Er zijn 3 soorten vervangingsdeclaraties te onderscheiden: reguliere Vf declaraties (inclusief nadeclaraties en externe declaraties), pooldeclaraties en declaraties voor de financiële varianten (stoploss 80, stoploss 100, wachtdagen 14 en wachtdagen 42). Voor de reguliere declaraties en declaraties financiële varianten wordt gebruik gemaakt van data uit bronsysteem Mijn Vf in de periode 2023 tot en met maandverwerking februari 2024. Met behulp van deze historische gegevens wordt becijferd hoeveel procent van de declaraties in een tijdvak per maandverwerking worden aangeleverd. De declaratielast per tijdvak wordt vervolgens naar 100% geëxtrapoleerd. Het verschil tussen de projectie en de reeds ontvangen en verwerkte declaratielast, vormt de reservering ultimo jaareinde.

De raming inzake nog te betalen pooldeclaraties wordt bepaald per vervangingspoolbestuur. Het bedrag aan werkelijk ingediende declaraties per maand worden verhoogd met het aantal aan nog te verwachte declaraties voor de ingediende poolaanstellingen per tijdvak vermenigvuldigd met het hiervoor geldende normbedrag voor het betreffende vervangingspoolbestuur.

In de jaarrekening 2022 van het Vervangingsfonds was een raming opgenomen voor nog te betalen declaraties vervangingskosten ad € 9,3 mln. retrospectief is gebleken dat in boekjaar 2022 voor een bedrag ad € 9,3 mln. is ingediend bij het Vervangingsfonds met betrekking tot boekjaar 2022. Het ramingsverschil is derhalve nihil.

Te betalen premiedifferentiatie

De te betalen premiedifferentiatie heeft betrekking op de raming van de te verrekenen bonus/malus met de schoolbesturen. De verrekening vindt plaats per kalenderjaar. De premiedifferentiatie wordt bepaald per bevoegd gezag op basis van een rekenregel. De geraamde te betalen premiedifferentiatie is de resultante van de premieopbrengst in het boekjaar en de betaalde en nog te betalen vervangingsdeclaraties. De eindafrekening over 2023 met schoolbesturen wordt vóór 15 oktober 2024 bekend gemaakt. Doordat de nog te betalen vervangingsdeclaraties een raming is, is de te betalen premiedifferentiatie ook een raming.

Overlopende passiva

Onder de overlopende passiva zijn diverse te betalen bedragen aan leveranciers opgenomen.

De overige schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

Financiële instrumenten

Algemeen

Het Vervangingsfonds maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die het fonds blootstelt aan kredietrisico's, marktrisico's, renterisico's, kasstroomrisico's en liquiditeitsrisico's. Om deze risico's te beheersen heeft het Vervangingsfonds een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen in de markt en daarmee de financiële prestaties van het Vervangingsfonds te beperken. Het Vervangingsfonds zet geen afgeleide financiële instrumenten in om risico's te beheersen.

Kredietrisico

Het Vervangingsfonds loopt kredietrisico over vorderingen ouder dan 90 dagen opgenomen onder de kortlopende vorderingen en overige activa en liquide middelen voor een totaalbedrag van € 17k (2022: € 12k). Het Vervangingsfonds hanteert interne procedures en gedragslijnen teneinde het kredietrisico inzake vorderingen te beperken. Tegenover vorderingen kunnen verplichtingen staan aan dezelfde tegenpartijen. Reglementair is vastgelegd dat bij het in gebreke blijven van de debiteur de stichting het verschuldigde bedrag mag verhalen op de tegoeden van de debiteur. Ultimo 2023 en ultimo 2022 is geen sprake van concentratie van kredietrisico's bij één of meerdere partijen, anders dan de liquide middelen aangehouden bij het ministerie van Financiën.

Renterisico en kasstroomrisico

Het Vervangingsfonds loopt geen renterisico aangezien er geen rentedragende vorderingen en schulden zijn. Het Vervangingsfonds heeft dan ook geen afgeleide rente-instrumenten afgesloten om de variabiliteit van variabel rentende leningen te beperken. Er wordt rente ontvangen over de tegoeden gestald bij het Ministerie van Financiën.

Valutarisico

Het Vervangingsfonds loopt geen valutarisico aangezien alle transacties in euro's plaatsvinden.

Prijrisico

Het Vervangingsfonds bezit geen beleggingen in ondernemingen en loopt daardoor geen prijsrisico.

Liquiditeitsrisico

Het Vervangingsfonds bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opeenvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het bestuur ziet hiermee toe dat voor het Vervangingsfonds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de huidige en toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen en om binnen de huidige kredietfaciliteit van het ministerie van Financiën van € 23 mln. te blijven. Tot op heden heeft het Vervangingsfonds geen gebruik gemaakt van de kredietfaciliteit.

Het Vervangingsfonds maakt gebruik van de Regeling schatkistbankieren RWT's en andere rechtspersonen van de minister van Financiën teneinde het liquiditeitsrisico te beperken.

Reële waarde

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kasmiddelen, kortlopende vorderingen en kortlopende schulden benadert de boekwaarde daarvan.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Het Vervangingsfonds is de volgende verplichtingen aangegaan, die niet uit de balans blijken:

Resterende looptijd korter dan 1 jaar

(alle bedragen x € 1.000)

Dienstverlening serviceorganisaties	1.907
Totaal niet in de balans opgenomen verplichtingen	1.907

Voor het verlenen van de diensten door WWplus is een vergoeding verschuldigd welke jaarlijks wordt vastgesteld. Die kan door één der partijen worden beëindigd, met inachtneming van een opzegtermijn van 12 maanden door de Fondsen en 24 maanden door WWplus.

Er zijn geen verplichtingen langer lopend dan vijf jaar.
Er is geen sprake van niet in de balans opgenomen activa.

Bij het fonds zijn diverse bezwaarschriften ingediend die in behandeling zijn genomen. Hoewel de afloop van deze bezwaarschriften niet met zekerheid kan worden voorspeld, wordt aangenomen dat deze geen nadelige invloed van betekenis zullen hebben op de financiële positie. De eventuele maximale uitkering betreft €53k. Hier is momenteel geen voorziening voor getroffen.

Toelichting op de Staat van Baten en Lasten over 2023

Premieopbrengsten [10]

(alle bedragen x € 1.000)

	2023	2022
Premie regulier	34.956	51.374
Premie ERD Financiële Varianten	3.894	5.585
Premiedifferentiatie	-188	-4353
Totaal	38.662	52.606
Premieopslag BGZ	3	3.488
Totaal	38.665	56.094

De premieopbrengsten bestaan uit de over het boekjaar geïnde en te innen premies van de aangesloten schoolbesturen. De grondslag voor de premieberekening bestaat uit het brutoloon plus 8% vakantietoeslag. De premiedifferentiatie is het saldo van de bonus/malusafrekening, waarbij schoolbesturen per schooljaar een malus moeten betalen bij een te groot ziekteverzuim en een bonus krijgen bij een laag ziekteverzuim.

De premiepercentages hebben zich in de afgelopen jaren als volgt ontwikkeld:

	01-01-24	01-01-23	01-01-22	01-01-21	01-01-20
Regulier Vf vrijwillig	4,75%	4,50%	6,00%	6,00%	6,00%
Volledig ERD	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,05%
ERD WD14	2,80%	2,75%	3,50%	3,50%	3,70%
ERD WD42	2,25%	2,25%	2,90%	2,90%	3,10%
ERD SL80	0,35%	0,30%	0,50%	0,50%	0,70%
ERD SL100	0,15%	0,10%	0,20%	0,20%	0,40%
BGZ	0,00%	0,00%	0,05%	0,05%	0,10%

Met het premiebeleid beoogt het Vervangingsfonds de kosten van de vervanging te dekken en de reserves binnen de afgesproken bandbreedte te brengen. Het premiebeleid is gebaseerd op periodiek herijkte begrotingen van de verwachte vervangingskosten.

Bijdrage apparaatskosten [11]

(alle bedragen x € 1.000)

	2023	2022
Vergoeding uitvoeringskosten	2.730	2.730
Totaal	2.730	2.730

Het Vervangingsfonds ontvangt een vergoeding van het ministerie van OCW voor het uitvoeren van haar activiteiten (vergoeding uitvoeringskosten). De vergoeding voor uitvoeringskosten heeft betrekking op het boekjaar.

Rentebaten [12]

(alle bedragen x € 1.000)

	2023	2022
Rentebaten	738	104
Totaal	738	104

Het Vervangingsfonds ontvangt rente over de tegoeden die zijn opgenomen in de rekening courantpositie met het ministerie van Financiën.

Vervangingskosten [13]

(alle bedragen x € 1.000)

	2023	2022
Vervanging regulier	35.422	37.784
Vervanging financiële varianten	3.746	3.424
Totaal	39.168	41.208

Onder de vervangingskosten zijn de door de schoolbesturen ingediende declaraties voor de verschillende verlofgronden opgenomen verhoogd met nog te betalen declaraties vervangingskosten en gecorrigeerd voor een schatting voor te vorderen pooldeclaraties. Het aantal vervangingsdeclaraties ligt in 2023 lager dan in 2022 als gevolg van de overgang van besturen naar (een vorm van) eigenrisicodragerschap en als gevolg van het lerarentekort, waardoor vervangers lastiger te vinden zijn.

De financiële varianten zorgen ervoor dat binnen het eigen risicodragerschap de schoolbesturen de mogelijkheid hebben om onverwacht hoge en/of extra kosten te beperken. Onderscheid wordt gemaakt tussen risicoafdekking voor individuele verzuimgevallen (2 maal werktijdfactor per week of 6 maal de werktijdfactor per week) en risicoafdekking voor uitschieters in de totale vervangingskosten (stoploss variant met eigen risico in bedragen 80% of stoploss variant met eigen risico in bedragen 100%).

In 2023 is het aantal besturen met een financiële variant afgenomen tot 79, grotendeels in de variant Wachtdagen 42 (6 maal werktijdfactor per week).

Kosten bedrijfsgezondheidszorg [14]

(alle bedragen x € 1.000)

	2023	2022
Subsidie aanspraak	0	13
Communicatie en diensten	0	398
Nieuwe dienstverlening	0	1.392
Advies	0	1.587
Beleid	0	319
Uitvoering	0	88
Totaal	0	3.797

Vanaf 1 januari 2023 is deze dienstverlening overgedragen aan het Participatiefonds.

Kosten bestuur [15]

(alle bedragen x € 1.000)

	2023	2022
Kosten bestuur	68	65
Totaal	68	65

De kosten bestuur zijn opgebouwd uit een vaste-, vacatie- en reiskostenvergoeding voor bestuurs- en commissieleden op basis van aanwezigheid per vergadering.

Het Vervangingsfonds beschouwt de Stichting Participatiefonds voor het Onderwijs als gelieerde organisatie. De samenstelling van het bestuur van beide stichtingen is gelijk.

Personele kosten bestuursbureau en directie [16]

(alle bedragen x € 1.000)

	2023	2022
Lonen en salarissen	325	3.298
Sociale lasten	60	384
Pensioenlasten	58	507
Overige personele kosten	177	2.587
	620	6.776
Doorbelaste kosten naar Participatiefonds	0	-2.856
Totaal	620	3.920

De operationele aansturing van beide stichtingen geschiedt vanuit een gezamenlijk bestuursbureau. De medewerkers van het bestuursbureau zijn sinds 1 januari 2023 in dienst van het Participatiefonds. Voor zover zij specifieke taken verrichten voor het Vervangingsfonds worden deze kosten direct ge-allocceerd. Alle werknemers zijn werkzaam in Nederland.

Het aantal medewerkers ultimo boekjaar van het Vervangingsfonds, alle werkzaam binnen het Bestuursbureau, was in 2023 0 fte (2022: 99,8 fte).

Materiële kosten bestuursbureau en directie [17]

(alle bedragen x € 1.000)

	2023	2022
Materiële kosten bestuursbureau en directie	2.017	3.508
Totaal	2.017	3.508

De overige kosten van het bestuursbureau worden op basis van vooraf vastgestelde verdeelsleutels verdeeld tussen het Participatiefonds en het Vervangingsfonds, tenzij de kosten specifiek van toepassing zijn op één van de fondsen.

Uitvoering premie-incasso en declaraties [18]

(alle bedragen x € 1.000)

	2023	2022
Uitvoeringskosten	2.241	2.314
Totaal	2.241	2.314

Het betreft de kosten voor het berekenen en innen van de premies, het berekenen en vergoeden van de vervangingsdeclaraties, het verzorgen van de pooladministratie, het verwerken van de jaarlijkse premie-differentiatie en het voeren van de financiële administratie.

Overige lasten [19]

(alle bedragen x € 1.000)

	2023	2022
Controlekosten accountant	226	240
Totaal	226	240

De overige lasten bestaan uit de accountantskosten.

Honoraria van de accountant

(alle bedragen x € 1.000)

De controlekosten van KPMG Accountants NV als bedoeld in BW 2 Titel 9 artikel 382a lid 1 bedroegen:

Aard van de dienstverlening	2023	2022
Controle jaarrekening	224	237
Andere niet-controlediensten	2	3
Totaal honoraria	226	240

De honoraria worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Financiële bedrijfsvoering [20]

(alle bedragen x € 1.000)

	2023	2022
Rentelasten	0	24
Bankkosten	4	5
Totaal	4	29

Deze bankkosten betreffen de kosten van het betalingsverkeer over het boekjaar.

Financiële rechtmatigheid

In deze paragraaf verantwoordt het bestuur zich over de financiële rechtmatigheid van het Vervangingsfonds. Financiële rechtmatigheid behelst het innen en besteden van middelen in overeenstemming met de relevante geldende wet- en regelgeving zoals opgenomen in het kader financiële rechtmatigheid (bijlage 3 Accountantscontroleprotocol).

Het fonds neemt de in de werkafspraken vastgelegde rapporteringtoleranties voor de financiële rechtmatigheid in acht bij de opstelling van deze paragraaf.

Vermelding van fouten geschiedt per onderwerp (post of onderwerp in de jaarrekening) met een ondergrens van 0,1 procent van de bestede publieke middelen voor fouten en onzekerheden. Dat betekent dat overschrijdingen met betrekking tot de financiële rechtmatigheid expliciet worden toegelicht wanneer deze per post de waarde van €39k overschrijdt. Dat geldt ook voor alle onzekerheden boven de €39k. Indien de rapporteringstolerantie wordt overschreden, dient het totale bedrag aan fouten door het fonds in de paragraaf voor de financiële rechtmatigheid te worden vermeld.

De mate van financiële rechtmatigheid wordt door middel van een toetsingskader beoordeeld. Het toetsingskader is zowel een verantwoordingskader voor het fonds voor deze paragraaf, als een controlekader voor de accountant. Het accountantsprotocol voor de jaarrekening, de daarin opgenomen algemene wet- en regelgeving en het kader financiële rechtmatigheid vormen het uitgangspunt voor het toetsingskader.

Het fonds heeft voor de processen omtrent premieheffing en verevening vervangingskosten een Internal Control Framework (ICF) opgesteld. De relevante artikelen van het reglement Vervangingsfonds die betrekking hebben op de rechtmatigheid van de premies en de vervangingskosten zijn hierin opgenomen. In dit framework zijn de bestaande risico's geïdentificeerd en passende beheersmaatregelen opgesteld voor specifieke risico's. Jaarlijks wordt dit ICF getoetst door een externe accountant. Voor de overige processen die raken aan de financiële rechtmatigheid zijn de belangrijkste risico's in kaart gebracht en hierbij passende interne beheersmaatregelen opgesteld, waarop de afdeling control toezicht houdt.

Deze paragraaf gaat in op afwijkingen en aandachtspunten die voortvloeien uit de reviews van Control op de uitgevoerde controlemaatregelen en de uitgevoerde audit op het ICF (ISAE 3402 rapportage).

Financiële rechtmatigheid

De totale financiële onrechtmatigheid bedroeg voor 2023 in totaal €222k (2022: €119k) waarvan €51k betrekking op afwijkingen ten aanzien van de vervangingskosten en €171k betrekking heeft op de premieheffing. Er is een onzekerheid geconstateerd met betrekking tot de vervangingskosten ter hoogte van €207k (2022: 444k).

Hierna volgt voor de belangrijkste thema's een nadere toelichting.

Financiële onrechtmatigheid met betrekking tot premies

Over januari 2023 is per abuis te veel premie geheven van schoolbesturen met een financiële variant. Door een menselijke fout zijn voor deze aansluitingen het premiepercentage van 2022 niet tijdig vervangen door dat van 2023. Hierdoor is €100k te veel premie opgehaald van het scholenveld. In de maand erna is dit weer gecorrigeerd. Er is inmiddels een beheersmaatregel ingeregeld om dit in de toekomst te voorkomen. Per 1 augustus is één schoolbestuur eigen risicodragers geworden, omdat dit schoolbestuur gefuseerd is met een ander bestuur dat al eerder ERD-status had. Echter is per abuis het bestuur niet tijdig als ERD'er aangemerkt en is aan dit bestuur over de maand augustus 71.000 euro gefactureerd. Dit is in september weer gecorrigeerd.

Financiële onrechtmatigheid met betrekking tot de vervangingskosten

Er zijn BG's geweest die vanwege technische problemen in Mijn Vf hun cases niet tijdig konden indienen. Deze cases zijn opnieuw gestart waardoor de BG's meer tijd hebben gehad om de declaratie in te dienen dan toegestaan is door het reglement. In dit geval is de beslissing tot afwijking van het reglement niet door het bestuur genomen en is er dus sprake van een onrechtmatigheid van €38k.

Na afronding van het pooljaarwerk over 2022 in september 2023 zijn per abuis nog aan twee schoolbesturen pooldeclaraties voor deze periode uitgekeerd terwijl de termijn al gesloten was. Dit heeft geleid tot een onrechtmatigheid van €13k.

Onzekerheid met betrekking tot vervangingskosten

Er is gedurende 2023 geen controle geweest op de tijdigheid van correcties op declaraties. Er is een analyse gemaakt van de declaraties die na verstrijken van de correctietermijn nog zijn gecorrigeerd en waarop nog een uitkering is gedaan. Dit leidt tot een onzekerheid, omdat we niet met zekerheid kunnen vaststellen wanneer de correctie in het systeem wordt ontvangen. Om deze te benaderen is de datum uitdraai uit salarisadministratie van de BG gehanteerd. Er is een onzekerheid van maximaal € 207k geconstateerd.

Wet normering topinkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) ingegaan. Het Vervangingsfonds is een onderwijs gerelateerde instelling waarvoor de Wet normering topinkomens van toepassing is. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de op het Vervangingsfonds van toepassing zijnde WNT regelgeving.

Het bezoldigingsmaximum voor het Vervangingsfonds is gelijk aan het algemene WNT-maximum, dat van toepassing is op onderwijs gerelateerde instellingen en is voor 2023 vastgesteld op € 223.000,-. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering,

WNT tabellen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2023 (Bedragen x € 1)	G.H. Faber** voorzitter bestuur	S. Beuving lid bestuur	A. Bodegraven* lid bestuur	G.P.M. van Haren* lid bestuur	M.F. Harrigan lid bestuur
Aanvang en einde functie- vervulling in 2023	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 31-12	n.v.t.	01-02 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ¹	3	0,025	0,025		0,025
Dienstbetrekking ²	nee	nee	nee		nee
Bezoldiging					
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	3	€ 4.040	€ 3.983	-	€ 4.691
Beloningen betaalbaar op termijn	3				
Subtotaal	3	€ 4.040	€ 3.983	-	€ 4.691
Individueel toepasselijke bezoldi- gingsmaximum	3	€ 5.575	€ 5.575	-	€ 5.102
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	3	€ 4.040	€ 3.983	-	€ 4.691
Het bedrag van de overschrij- ding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering we- gens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2022 (Bedragen x € 1)	G.H. Faber** voorzitter bestuur	S. Beuving lid bestuur	A. Bodegraven* lid bestuur	G.P.M. van Haren* lid bestuur	M.F. Harrigan lid bestuur
Aanvang en einde functie- vervulling in 2022	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 31-03	n.v.t.
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ¹	0,4	0,025	0,025	0,025	
Dienstbetrekking ²	ja	nee	nee	nee	
Bezoldiging					
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 50.039	€ 3.675	€ 2.573	€ 810	
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 9.057				
Subtotaal	€ 59.095	€ 3.675	€ 2.573	€ 810	
Individueel toepasselijke bezoldi- gingsmaximum	€ 86.400	€ 5.400	€ 5.400	€ 1.332	
Bezoldiging	€ 59.095	€ 3.675	€ 2.573	€ 810	€ -

*) Deze bestuursleden ontvangen de vergoeding niet persoonlijk, de vergoeding wordt overgemaakt aan desbetreffende werkgevers

***) Deze bestuurders zijn tevens werkzaam in dezelfde functie bij het Vervangingsfonds. De totale bezoldiging bedraagt respectievelijk € 53.057 en € 191.603

G.H. Faber heeft een dienstbetrekking van 0,4 fte en D.J.H.G. Vijgen heeft een dienstbetrekking van 1 fte bij het Vf.

G.H. Faber wordt voor 50% doorbelast aan het Vf en D.J.H.G. Vijgen wordt voor 20% doorbelast aan het Vf.

In 2022 waren beiden in dienst van het Vf en werden de salariskosten voor 50% doorbelast aan het Vf.

zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief. In 2023 geldt een maximum uurtarief van € 212,-. Conform het burgerlijk wetboek classificeren de fondsen juridisch gezien niet als een groep. Echter zij hebben door de bestuurlijke en organisatorische verwevenheid wel te maken met WNT-problematiek rondom intragroep detachering. De huidige WNT-groepsverantwoordingsproblematiek wordt hierna nader uiteengezet.

Algemene toelichting omtrent WNT- groepsverantwoordingsproblematiek

Bij het toepassen van de uitvoeringsregeling WNT 2023 wanneer er sprake is van een groepsdefinitie is een aantal knelpunten ontstaan. Wanneer topfunctionarissen met een eenzijdige dienstbetrekking ook bestuurlijke activiteiten verrichten voor overige entiteiten binnen dezelfde groep ontstaat er een (norm) onduidelijkheid ten aanzien van het bezoldigingsbegrip. Voorbeelden van (norm)onduidelijkheden zijn de

W. Hendricks* lid bestuur	E. Korpels* lid bestuur	G.H. Michels* lid bestuur	K.C.J. Straus* lid bestuur	J. Veenstra* lid bestuur	D.J.H.G. Vijgen** directeur
01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 31-12	01-09 t/m 31-12	01-04 t/m 31-12	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 31-12
0,025	0,025	0,025	0,025	0,025	3
nee	nee	nee	nee	nee	nee
€ 3.881	€ 4.237	€ 1.552	€ 2.459	€ 4.023	3
					3
€ 3.881	€ 4.237	€ 1.552	€ 2.459	€ 4.023	3
€ 5.575	€ 5.575	€ 1.863	€ 4.200	€ 5.575	3
n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
€ 3.881	€ 4.237	€ 1.552	€ 2.459	€ 4.023	3
n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

W. Hendricks* lid bestuur	E. Korpels* lid bestuur	G.H. Michels* lid bestuur	K.C.J. Straus* lid bestuur	J. Veenstra* lid bestuur	D.J.H.G. Vijgen** directeur
01-01 t/m 31-12	01-07 t/m 31-12	n.v.t.	n.v.t.	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 31-12
0,025	0,025			0,025	1
nee	nee			nee	ja
€ 3.252	€ 1.495			€ 3.935	€ 163.142
	€ -				€ 23.375
€ 3.252	€ 1.495			€ 3.935	€ 186.517
€ 5.400	€ 2.722			€ 5.400	€ 216.000
€ 3.252	€ 1.495	€ -	€ -	€ 3.935	€ 186.517

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Gegevens 2023 (Bedragen x € 1)	M.F. Harrigan lid bestuur		H. de Jong* lid bestuur	
	2023	2022	2023	2022
Kalenderjaar	2023	2022	2023	2022
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)	01-01 t/m 31-01	17-02 t/m 31-12	n.v.t.	17-02 t/m 31-08
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	0	27		12
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum				
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 212	€ 206		€ 206
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 5.562		€ 2.472	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)				
Bezoldiging in de betreffende periode	€ -	€ 3.667		€ 1.620
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 3.667		€ 1.620	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.		n.v.t.	
Bezoldiging	€ 3.667		€ 1.620	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan.	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.		n.v.t.	

*) Deze bestuursleden ontvangen de vergoeding niet persoonlijk, de vergoeding wordt overgemaakt aan desbetreffende werkgevers

**) M.F. Baran is sinds 1 januari 2023 plaatsvervangend directeur tijdens de afwezigheid van D.J.H.G. Vijgen. Ze heeft een dienstbetrekking van 1 fte bij het Pf als manager Kennis & Innovatie. Gedurende 2023 was M.F. Baran 25 dagen (0,096 fte) in functie als plaatsvervangend directeur voor beide fondsen. De totale bezoldiging als plaatsvervanger bedraagt € 3.909,-. De totale bezoldiging over 2023 bedraagt € 140.818 op basis van 1 fte.

omvang van het dienstverband (deeltijdfactor dan wel uren-inzet), het individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum en hieruit resulterend een mogelijke onverschuldigde betaling.

De WNT-groepsverantwoordingsproblematiek komt naar voren als gevolg van de wijziging in de Uitvoeringsregeling WNT 2023, maar wordt in de kern veroorzaakt door een weeffout in de WNT.

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (hierna: 'BZK') heeft aangegeven dat reparatie van de wetgeving (2e Evaluatiewet WNT) op z'n vroegst vanaf 2025 in werking kan treden. Voor de tussentijdse jaren moest derhalve gezocht worden naar een oplossing.

Ondanks alle inspanningen van verschillende partijen om de problematiek op te lossen dan wel middels het verkrijgen van duidelijkheid over de norm, dan wel middels aanpassing van de Regeling Bezoldigingsnorm Topfunctionarissen dan wel middels een tijdelijke uitvoeringsregeling WNT is de WNT-groepsverantwoordingsproblematiek tot op heden niet opgelost. Het ministerie van BZK houdt vast aan uitvoering van de WNT-groepsverantwoording op basis van de nieuwe nadere uitleg ze als opgenomen in de memorie van toelichting bij de Uitvoeringsregeling WNT 2023.

Grondslagen en uitgangspunten voor de WNT verantwoording

Op basis van voorgaande knelpunten hebben wij een aantal uitgangspunten opgenomen bij het opstellen van de WNT-verantwoording. Onderstaande uitgangspunten omvatten een verwijzing naar de bijhorende notaties in de WNT tabel.

Ad 1) Nadere toelichting omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)

Vanwege normonduidelijkheid zijn wij genoodzaakt op basis van eigen interpretaties de omvang van het dienstverband als deeltijd factor in fte te bepalen.

Bij het Participatiefonds hebben we de volledige dienstbetrekking in de 2023 tabel opgenomen voor de topfunctionarissen met dienstbetrekking. In de 2022 jaarrekening was de opgenomen deeltijdfactor gebaseerd op de gehanteerde kostenverdeelsleutel (middels de onderliggende dienstverleningsovereenkomst) voor de toerekening van salariskosten tussen Vf en Pf

E. Kopmels* lid bestuur		G.H. Michels* lid bestuur		K.C.J. Straus* lid bestuur		M.F. Baran* pl.verv.directeur
2022	2021	2023	2022	2023	2022	2023
01-01 t/m 30-06	01-07 t/m 31-12	01-01 t/m 31-08	01-09 t/m 31-12	01-01 t/m 31-03	01-04 t/m 31-12	01-01 t/m 31-12
14	14	20	13	9,5	17	3
€ 206	€ 199	€ 212	€ 206	€ 212	€ 206	€ 212
€ 5.670		€ 6.918		€ 5.516		3
€ 1.890	€ 1.688	€ 2.832	€ 1.780	€ 1.345	€ 2.329	3
€ 3.578		€ 4.612		€ 3.674		3
n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.
€ 3.578		€ 4.612		€ 3.674		3
n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.

vermenigvuldigd met de omvang van de dienstbetrekking van de topfunctionaris, met een maximum van 1 fte. In het kader van vergelijkbaarheid zijn de vergelijkende cijfers hier op aangepast, zie ook onderstaande toelichting omtrent de aanpassingen in de vergelijkende cijfers.

Ad 2) Nadere toelichting dienstbetrekking

Vanaf 2023 worden de topfunctionarissen waarbij sprake is van intra-groep detachering niet langer verwerkt als zijnde topfunctionarissen in dienstbetrekking, maar als topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in lijn met artikel 5c derde lid van de Uitvoeringsregeling WNT 2023. Dit hadden we in de verantwoording van 2022 al als zodanig verantwoord, en passen we ook consistent in de verantwoording 2023 toe.

Ad 3) Nadere toelichting bezoldiging met dienstbetrekking.

De opgenomen bezoldiging betreft de bezoldiging die de topfunctionaris als natuurlijk persoon ontvangt voor het vervullen van de functie van de WNT-instelling waar het een dienstbetrekking geniet. Vanwege normonduidelijkheid bij intra-groep detachering zijn wij genoodzaakt op basis van het best mogelijke inzicht de totale bezoldiging voor de functie als topfunctionaris toe te lichten in de WNT tabel of in de tekstuele toelichting eronder. De totale bezoldiging als topfunctionaris wordt toegelicht waar de betreffende topfunctionaris de dienstbetrekking heeft, zijnde in 2023 het Participatiefonds (en in 2022 het Vervangingsfonds).

Vergelijkende cijfers

De vergelijkende cijfers 2022 zijn aangepast en in lijn gebracht met de verantwoordingsmethodiek WNT 2023. Hierbij zijn dezelfde interpretaties toegepast zoals hiervoor reeds toegelicht. Door de wijzigingen wijken de vergelijkende cijfers 2022 af met de WNT-verantwoording zoals opgenomen in de jaarrekening 2022. Hierbij is het uitgangspunt dat de bezoldiging van de bestuurders met dienstbetrekking uitsluitend worden verantwoord bij de stichting waar zij hun dienstbetrekking genieten.

Het Vervangingsfonds kent de volgende functionarissen die onder de werking van de Wet normering topinkomens vallen.

Bestuursleden (of de werkgevers) ontvangen per bestuursvergadering een voorbereidingsvergoeding van € 140,- per uur. Daarnaast ontvangen bestuursleden (of de werkgevers) een vakantie vergoeding van € 140,- per uur, per bijgewoonde vergadering. De beloningen betaalbaar op termijn hebben betrekking op pensioenverplichtingen.

Naast de hiervoor vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2023 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Mevrouw G.H. Faber is voorzitter van het bestuur, zij heeft een arbeidsovereenkomst met het Participatiefonds. De totale bezoldiging bedroeg in 2023 € 53.057,- (2022: € 59.095,-). Deze bezoldiging wordt voor 50% doorbelast aan de gelieerde Stichting Vervangingsfonds, voor de werkzaamheden die worden uitgevoerd ten behoeve van het Vervangingsfonds.

De heer D.J.H.G. Vijgen is directeur van het bestuursbureau, hij heeft een arbeidsovereenkomst met het Participatiefonds. De totale bezoldiging bedroeg in 2023 € 191.603,- (2022: € 186.517,-). Deze bezoldiging wordt voor 0,2 fte doorbelast aan de gelieerde Stichting Vervangingsfonds, voor de werkzaamheden die worden uitgevoerd ten behoeve van het Vervangingsfonds.

Mevrouw M.F. Baran is plaatsvervangend directeur van het bestuursbureau, zij heeft een arbeidsovereenkomst met het Participatiefonds. De totale bezoldiging (inclusief manager Kennis & Innovatie) bedroeg in 2023 € 140.818,-. Deze bezoldiging wordt niet (gedeeltelijk) doorbelast aan de gelieerde Stichting Vervangingsfonds.

Aan leningen, voorschotten en garanties ten behoeve van bestuurders als bedoeld in artikel 2:383 lid 2 BW, is gedurende het boekjaar € 0 (2022: € 0) afgewaardeerd en/of kwijtgescholden.

Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen het Vervangingsfonds en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met het Vervangingsfonds. Dit betreffen onder meer de relaties tussen het Vervangingsfonds en het Participatiefonds, de bestuurders en de functionarissen op sleutelposities. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of er een bedrag in rekening is gebracht.

De samenstelling van het bestuur van beide stichtingen is gelijk. De operationele aansturing van beide stichtingen geschiedt vanuit een gezamenlijk bestuursbureau.

De transacties met verbonden partijen hebben betrekking op kosten voor gemene rekening die via een vooraf bepaalde verdeelsleutel zonder opslag aan het betreffende fonds worden gealloceerd.

Realisatie en begroting

Jaarlijks stelt het Vervangingsfonds een begroting op voor het komende boekjaar uitgaande van de meerjarenbegroting. Aan de begroting liggen rekenmodellen en gestructureerde verwachtingen omtrent de ontwikkeling van het ziekteverzuim en de vervangingskosten ten grondslag. Samen met de verwachte kosten voor flankerend beleid en de kosten voor bedrijfsvoering worden de totale lasten geprognostiseerd. Uitgaande van de totale lasten en rekening houdend met ontwikkelingen in het bijdrage-inkomen alsmede de gewenste stand van het eigen vermogen wordt vervolgens bepaald welke premiepercentages worden gehanteerd in de premieberekening.

Op basis van realisatiecijfers wordt de voortgang van het resultaat maandelijks gemonitord. Naar aanleiding daarvan kunnen de premiepercentages worden bijgesteld teneinde de hoogte van de premieopbrengsten te beïnvloeden. Hierbij wordt gestreefd naar het voorkomen van grote wisselingen in het premiepercentage om de bestuurbaarheid van de scholen niet te bemoeilijken.

Realisatie versus begroting

(alle bedragen x € 1.000,-)

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Vershil
Baten			
Premieopbrengsten	38.662	44.213	-5.551
Vf Regulier	34.768	39.769	-5.001
ERD Financiële Varianten	3.894	4.444	-550
Premie bedrijfsgezondheidszorg	3	0	3
Bijdrage apparaatskosten	2.730	2.730	0
Totaal baten	41.395	46.943	-5.548
Lasten			
Taakuitvoering	39.168	43.841	-4.673
Declaraties Vf Regulier	35.422	39.465	-4.043
Declaraties ERD Financiële Varianten	3.746	4.376	-630
Bedrijfsvoering	5.172	6.152	-980
Kosten bestuur	68	75	-7
Personele kosten bestuursbureau en directie	620	839	-219
Materiële kosten bestuursbureau en directie	2.017	2.157	-140
Uitvoering premie-incasso en declaraties	2.241	2.826	-585
Overige lasten	226	255	-29
Totaal lasten	44.340	49.993	-5.653
Financiële bedrijfsvoering	734	-5	739
Rentebaten	738	0	738
Rentelasten en soortgelijke kosten	4	5	-1
Resultaat	-2.211	-3.055	844

De hier gepresenteerde begroting is de goedgekeurde begroting 2023 door het ministerie van OCW. Voor 2023 is een negatief resultaat begroot van € 3,0 mln. Het gerealiseerde resultaat bedraagt € 2,2 mln. negatief. Het verschil ad € 0,8 mln. is opgebouwd uit:

1. Lagere premieopbrengsten ad € 5,6 mln.
2. Lagere vervangingskosten ad € 4,7 mln.
3. Lagere kosten bedrijfsvoering ad € 1,0 mln.
4. Hogere renteopbrengsten ad € 0,7 mln.

- Ad 1)** In totaliteit zijn de premieopbrengsten € 5,6 mln. lager dan begroot. Meer besturen zijn overgestapt van een reguliere aansluiting naar een financiële variant of het volledige ERD-schap dan verwacht, waardoor minder premie is ontvangen (-€6,7 mln.). Dit wordt tegengewerkt doordat de salarissen in de cao PO vanaf juli 2023 met 10% zijn verhoogd, waar in de begroting met 3% rekening was gehouden. Deze aanzienlijke verhogingen van de grondslag hebben geleid tot een extra premieopbrengst, dit heeft een effect van €3,0 mln. Daarnaast worden over 2023 meer malussen en minder bonussen uitgekeerd dan verwacht, met name door de doorgevoerde premieverlaging (-€1,9 mln.).
- Ad 2)** De vervangingskosten zijn € 4,7 mln. lager dan begroot. Meer besturen zijn overgestapt naar een financiële variant of het volledige ERD-schap dan begroot (-€ 7,7 mln.), dit wordt deels gecompenseerd door de hoger dan begrote stijging van de normvergoedingen door de cao-afspraken in het primair onderwijs (€3,0 mln.).
- Ad 3)** Lagere kosten bedrijfsvoering van € 1,0 mln. De personeelslasten zijn lager dan begroot door de vrijval van een reservering en lagere salariskosten. Daarnaast zijn er lagere uitgaven voor projecten, door prioriteitenstelling is een deel van de projecten doorgeschoven in de tijd en lagere uitvoeringskosten doordat het zwaartepunt van de werkzaamheden van de uitvoeringsorganisatie bij het Participatiefonds is komen te liggen (-€ 0,5 mln.).
- Ad 4)** Hogere renteopbrengsten van € 0,7 mln. Met ingang van september 2022 ontvangt het Vervangingsfonds een rentevergoeding over het rekeningcourantsaldo bij het ministerie. Deze vergoeding was niet begroot.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan.

Het bestuur

Rotterdam, 14 maart 2024

Bestuur:

- Mevr. G.H. Faber, voorzitter
- Mevr. S. Beuving, lid
- Dhr. A. Bodegraven, lid
- Mevr. M.F. Harrigan, lid
- Dhr. W. Hendricks, lid
- Mevr. E. Kopmels, lid
- Mevr. G.H. Michels, lid
- Mevr. K.C.J. Straus, lid
- Mevr. S. Roelofsen, lid

Overige gegevens

3

Statutaire bestemming van het resultaat

De statuten kennen geen bepaling inzake de bestemming van het resultaat.

Het bestuur heeft op 14 maart 2024 besloten het resultaat over 2023 ad. € -2,2 mln. te onttrekken aan de algemene reserve.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening

Ons oordeel met beperking

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs (of hierna 'de stichting') te Rotterdam (hierna 'de jaarrekening') gecontroleerd. De verantwoording inzake de Wet normering topinkomens (hierna 'WNT-verantwoording') is opgenomen in de jaarrekening.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening uitgezonderd de gevolgen van de aangelegenheid beschreven in de paragraaf 'De basis voor ons oordeel met beperking,

- een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs per 31 december 2023 en van het resultaat en financiële rechtmatigheid, over 2023 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW, en de werkafspraken inclusief bijlagen tussen de stichting en het ministerie van OCW (kenmerk: 16638405);
- is de in de jaarrekening van de stichting opgenomen WNT-verantwoording over 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met de bepalingen bij en krachtens de Wet Normering Topinkomens (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023;
3. het kasstroomoverzicht over 2023;
4. de paragraaf financiële rechtmatigheid over 2023; en
5. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel met beperking

De beperking in ons oordeel heeft betrekking op WNT-aangelegenheden bij intra-groep detachering.

De stichting heeft in de jaarrekening in de paragraaf Wet normering topinkomens op pagina(s) 60-63 toegelicht op welke topfunctionaris(sen) bij welke WNT-instellingen de WNT-gegevens ontbreken.

In de jaarrekening is voor de WNT-verantwoording artikel 5c lid 3 van de Uitvoeringsregeling WNT 2023 toegepast. Wij stellen vast dat de WNT-verantwoording voor de genoemde WNT-instellingen en de betreffende topfunctionarissen waarbij sprake is van intra-groep detachering niet de op grond van de Uitvoeringsregeling WNT 2023 vereiste WNT-gegevens over 2023 per dienstverband en per WNT-instelling bevat.

De WNT-verantwoording van de topfunctionarissen bij de WNT-instelling(en), zoals in de jaarrekening in in de paragraaf Wet normering topinkomens op pagina(s) 60-63 toegelicht, is niet in overeenstemming met de bepalingen bij en krachtens de WNT. Het is voor ons niet praktisch uitvoerbaar de financiële gevolgen van deze afwijking hier te vermelden.

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs zoals vereist in in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten ('VIO') en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants ('VGBA').

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel met beperking.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, onderdelen n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Uitgezonderd de gevolgen van de aangelegenheid beschreven in de paragraaf 'De basis voor ons oordeel met beperking' zijn wij op grond van onderstaande werkzaamheden van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW en de 'Werkafspraken tussen stichting en het ministerie van OCW' (kenmerk 16638405) is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de jaarrekening of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720 en het 'Accountantscontroleprotocol Vervangingsfonds' behorende tot de 'Werkafspraken tussen de stichting en het ministerie van OCW' (kenmerk: 16638405). Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de 'Werkafspraken tussen stichting en het ministerie van OCW' (kenmerk 16638405).

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW, de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens ('WNT') en de werkafspraken inclusief bijlagen tussen de stichting en het ministerie van OCW (kenmerk: 16638405). In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het 'Accountantscontroleprotocol Vervangingsfonds' behorende tot de 'Werkafspraken tussen de stichting en het ministerie van OCW' (kenmerk: 16638405), de Regeling Controleprotocol WNT 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring de aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Maastricht-Airport, 7 mei 2024
KPMG Accountants N.V.

A.T.A. Beckers RA

